

# **Eindverslag inspraak en vooroverleg**

## **Ruimtelijk en functioneel kader Hart van Boschveld**

### **Inspraak**

Het (concept) 'Ruimtelijk en functioneel kader Hart van Boschveld' heeft vanaf 7 september 2015 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Iedereen kon tijdens de terinzagelegging schriftelijk of mondeling een inspraakreactie indienen bij burgemeester en wethouders.

Bovendien is op 21 september 2015 een informatieavond gehouden over dit plan in de Brede Bossche School. Op deze avond hebben medewerkers van de gemeente het plan gepresenteerd en waren zij beschikbaar voor het beantwoorden van vragen. De vragen die zijn gesteld aan de ambtenaren zijn genoteerd en worden ook beantwoord in het kader van het eindverslag inspraak.

Er zijn drie schriftelijke inspraakreacties ingediend. Hieronder worden de ingekomen inspraakreacties samengevat weergegeven en cursief voorzien van gemeentelijk commentaar. Dit betekent niet dat die onderdelen van de reactie die niet expliciet worden genoemd niet bij de beoordeling zouden zijn betrokken. Elke inspraakreactie is in zijn geheel beoordeeld.

Vervolgens zijn de vragen opgesomd die zijn gesteld op de informatieavond. Ook deze vragen zijn cursief voorzien van gemeentelijk commentaar. Hierbij wordt op sommige punten terugverwezen naar de beantwoording van de schriftelijke inspraakreacties.

### **Schriftelijke inspraakreacties**

De volgende inspraakreacties zijn ingediend:

1. Bewoners Marconistraat 4 t/m 26 (even nummers), 5223 CG 's-Hertogenbosch, d.d. 21 september 2015
2. Mevrouw A. van der Heijden-Distelbrink, Koestraat 79, 5223 AH 's-Hertogenbosch, d.d. 22 september 2015
3. Wijkraad Onafhankelijk Buurtplatform Boschveld (OBB), 's-Gravesandestraat 13, 5223 RB 's-Hertogenbosch, d.d. 17 oktober 2015

### **Inspraakreactie 1.**

Insprekers willen geen sloop van hun woningen. Zij geven de voorkeur aan renovatie van de woningen door BrabantWonen. Indien gemeente toch besluit tot sloop, willen insprekers een goede betaalbare sociale huurwoning in dit gedeelte van de wijk. Dit betekent dat er in dit gedeelte van de wijk ook sociale huurwoningen voor gezinnen dienen terug te komen. Insprekers hebben de indruk dat zij moeten wijken voor koophuizen die voor hun niet betaalbaar zijn. Zij willen in woningen komen die even duur zijn al de woning waar ze nu in zitten en dit ook blijven (behoudens gebruikelijke jaarlijkse verhogingen). Verder eisen insprekers een verhuisvergoeding van € 8.000,-.

*Gemeente: Gemeente heeft weloverwogen de keuze gemaakt toch te gaan voor sloop van de meest noordelijk flat aan de Marconistraat.*

*In het wijkplan Boschveld Beweegt ging gemeente nog uit van de sloop van alle drie blokken aan de Marconistraat. Het streven van gemeente is echter ook gericht op behoud van bestaande woningvoorraad voor zover mogelijk. Hiertoe is nogmaals gestudeerd op alle mogelijke scenario's voor de blokken van de Marconistraat. Hiervoor zijn verschillende modellen vergeleken uitgaande van de sloop van alle flats, de sloop van twee of een van de blokken tot behoud van alle drie blokken. Het behoud van alle flats is geen acceptabele variant gebleken omdat het Hart dan wordt gedomineerd door achterkanten en zijkanten van flats en bergingen (negatief effect op kwaliteit en sociale veiligheid), de omvang van Groene Hart te beperkt wordt en er slechts zeer beperkte verbindingen mogelijk zijn. Daarnaast wordt hier niet voor gekozen vanwege de verslechtering inpassing BBS en de impact op de verkaveling / markttechnische afzetbaarheid van de nieuwbouw.*

*De voorkeur van de werkgroep stedenbouw (bestaande uit buurtvertegenwoordigers en vertegenwoordiging van de wijkraad) gaat uit naar het scenario sloop twee blokken en behoud van het meest noordelijke blok. Dit omdat dit scenario een ruim groen, autovrij Hart mogelijk maakt. De tweede voorkeur gaat juist uit van de sloop van het meest noordelijke blok. Voor laatstgenoemde variant is uiteindelijk gekozen omdat er op deze manier ook een groen autovrij Hart mogelijk wordt gemaakt en er zoveel mogelijk sociale huurwoningen behouden blijven. Er worden dan 12 woningen gesloopt in plaats van 24 (voorkeursvariant sloop twee blokken) en in plaats van 36 (sloop van alle flats conform wijkplan) woningen.*

*In deze gekozen variant maakt het noordelijke blok plaats ten behoeve van een goede verbinding tussen de wijkdelen, een acceptabele maat voor het Groene Hart, een volwaardige nieuwe "voorzijde" georiënteerd op het Hart, en een acceptabele parkeer/verkeeroplossing voor de overblijvende woningen. Voorwaarde is het opwaarderen van de achterzijden van de te behouden twee blokken.*

*Ook blijft verplaatsing of in ieder geval opwaardering van de bergingen van de vier flats aan de Copernicuslaan van belang.*

*Gemeente heeft er begrip voor dat insprekers graag willen blijven wonen in dit gedeelte van de wijk. Daarbij gaan we ervan uit dat met "dit gedeelte van de wijk" het Hart van Boschveld bedoeld wordt. Binnen het Hart zijn meerdere betaalbare sociale huurwoningen gelegen, vergelijkbaar met de huidige woningen van de bewoners aan de Marconistraat. Binnen het Hart worden bovendien ook nog nieuwe sociale huurwoningen gerealiseerd, namelijk circa 37 appartementen in "Vlek 3", op de locatie van de voormalige basisschool 't Boschveld. Daarnaast zijn en worden in de directe omgeving van het Hart ook nieuwe sociale huurwoningen gerealiseerd, te weten in Boschveld fase 2 en fase 3 aan de overzijde van de Copernicuslaan.*

*BrabantWonen zal met de huurders een Bewonersverhuisregeling treffen waarin vastgelegd wordt waar de huurders op kunnen rekenen om hun uitverhuizing zo voorspoedig mogelijk te laten verlopen. Er geldt in ieder geval een wettelijke vergoeding in geval van huuropzegging als gevolg van sloop.*

*In de Bewonersverhuisregeling zal de hoogte van de tegemoetkoming in de verhuiskosten worden vastgelegd en kan de eventuele voorrang op andere woningzoekenden worden geregeld. Daarbij dient men wel te voldoen aan de passendheidseisen. Dit houdt in dat huishoudens met een laag inkomen (onder ongeveer de € 28.000,- / € 29.000,- belastbaar per jaar afhankelijk van huishoudensgrootte en leeftijd) alleen kunnen reageren op goedkope huurwoningen (onder de aftoppingsgrenzen, d.w.z. € 577,- respectievelijk 618,- per maand) en huishoudens met een hoger inkomen (ongeveer tussen € 29.000,- en € 34.900,-) alleen kunnen reageren op sociale huurwoningen met een prijs tussen de fletteringsgrenzen en de liberalisatiegrens (€ 711,- per maand).*

*Iemand die als herstructureringsurgent geregistreerd staat bij Woonservice krijgt voorrang bij toewijzing van vrijkomende woningen. Hij/zij moet wel de belangstelling voor die woning kenbaar maken. Er zijn momenteel niet zoveel mensen die voorrang krijgen bij toewijzing vrijkomende woningen. De sociaal en medisch urgenten en statushouders krijgen een directe koppeling en kunnen niet zelf een woning kiezen. Daarnaast is het aantal herstructureringsurgenten niet meer zo hoog als enkele jaren geleden omdat er veel minder woningen worden gesloopt. De kans dat een herstructureringsurgente de woning toegewezen krijgt, is dus toegenomen.*

## **Inspraakreactie 2.**

Inspreker vraagt namens alle hondenbezitters in de wijk aandacht voor het goed realiseren van een nieuw uitlaatveld voor hun honden. Vooral omdat zij vinden dat dit totaal geen prioriteit lijkt te hebben. Gevraagd wordt of het nieuwe uitlaatveld klaar is wanneer het oude veld verdwijnt.

Ook wordt gevraagd of er voldoende nagedacht is over de grootte van het nieuwe uitlaatveld.

Inspreker constateert in dat verband dat het huidige veld niet bijzonder groot is in relatie tot de ongeveer 40 honden die er gebruik van maken, en dat nieuwe bewoners van de wijk ook honden kunnen hebben waardoor de druk toeneemt.

Inspreker gaat er op basis van de tekening vanuit dat er een open grasveld naast het nieuwe uitlaatveld komt. Gevraagd wordt of dat gebruikt kan worden als speelveld voor de honden. Reden is tweeledig: Wanneer er honden zijn die niet met andere honden samen kunnen, is er toch een plek om te spelen en het uitlaatveld is bedoeld om honden hun behoefte te laten doen.

Over de inrichting van het veld: een bankje en verlichting is gewenst. Inspreker hoopt dat serieus naar de opmerkingen wordt gekeken. De honden zijn heel belangrijk voor de hondenbezitters maar ook de sociale contacten onderling. Ten slotte wordt gewezen op de hondenbelasting die wordt betaald door de hondenbezitters.

*Gemeente heeft naar aanleiding van het overleg met een aantal buurtbewoners in november 2015 toegezegd om de mogelijkheden om het hondenuitrenveld te "splitsen" uit te zoeken.*

*De locatie die in het Ruimtelijke en functioneel kader hart van Boschveld is aangewezen is gelegen in het Groene Hart, op de hoek Paardskerkhofweg en Oude Engelseweg.*

*Er zijn twee opties benoemd om een aanvullende locatie voor een hondenuitrenveld te realiseren: het groene veldje bij het Koning Willem I College (voormalige LTS) aan de Simon Stevinweg op de hoek met de Onderwijsboulevard en een locatie tussen de Parallelweg en Nelson Mandelalaan. Deze locaties worden besproken met (een vertegenwoordiging van) de hondenbezitters en de werkgroep groen en spelen.*

### **Inspraakreactie 3.**

Het OBB heeft een reactie gegeven op het Ruimtelijk en functioneel kader Hart van Boschveld, hierna kortheidshalve RFK genoemd. Aangegeven is dat de reactie op sommige onderdelen niet eenduidig is omdat daarover verschillende meningen in de wijk bestaan.

Gezien de inhoud van de reactie lijkt het inspreker goed dat er rond bepaalde onderwerpen snel overleg tot stand komt om het gepresenteerde verhaal tot een door de wijk gedragen stuk te laten worden.

De reactie van het OBB valt uiteen in de volgende onderdelen:

- Wijkplan Boschveld Beweegt en Ruimtelijk en functioneel kader "Hart van Boschveld"
- Parkeren
- Woningen
- Groen
- Water en duurzaamheid
- Overige opmerkingen per bladzijde

*Gemeente: Gemeente is het met OBB eens dat een overleg over enkele onderwerpen van het RFK zinvol is. Inmiddels heeft op 19 november 2015 een bespreking plaatsgevonden over de onderdelen parkeren, stedenbouw en groen/inrichting openbare ruimte met een aantal buurtbewoners en ambtenaren. Vervolgens heeft op 28 januari 2016 een vervolgoverleg plaatsgevonden waarin een verdere toelichting op de betreffende onderdelen is gegeven aan de hand van kaartbeelden.*

### **Wijkplan Boschveld Beweegt en Ruimtelijk en functioneel kader "Hart van Boschveld" (RFK)**

Het OBB spreekt waardering uit voor de herziening van het wijkplan.

Twee zaken vallen het OBB op: het RFK Hart van Boschveld is vooral het resultaat van een samenwerkingsverband tussen de gemeente 's-Hertogenbosch en projectontwikkelaar van Wanrooij, waarbij de andere partijen van Boschveld Beweegt een rol op de achtergrond hebben gespeeld. Daarnaast komen de overige delen van de wijk maar af en toe ter sprake en de uitgangspunten van het Hart met name bij het parkeren en de soort woningen, verschillen wezenlijk van de rest van de wijk, die bovendien de nadelige effecten ondervindt van de gemaakte keuzen voor en in het Hart. In die zin vindt het OBB de uitgangspunten (hoofdkeuzen) niet duidelijk verwoord.

*Gemeente: Gemeente ziet het RFK Hart van Boschveld niet als een herziening van het wijkplan Boschveld Beweegt, maar als een nadere uitwerking van het wijkplan voor het deelgebied Hart van Boschveld. Het RFK is niet het resultaat van een samenwerkingsverband met maar één partij, maar het resultaat van afstemming van verschillende ontwikkelingen in het Hart. Daarbij zijn ook de woningbouwcorporaties wel betrokken en geconsulteerd om een bijdrage te leveren. Zayaz en BrabantWonen hebben meegedacht over de ontwikkelingen in het Hart en dragen hieraan bij met de verkoop van te slopen gebouwen. BrabantWonen maakt bovendien onderdeel uit van de nieuwbouwplannen in vorm van nieuwbouw circa 37 sociale huurappartementen in Vlek 3.*

*Het RFK heeft niet hetzelfde uitgebreide proces doorgaan als het wijkplan, maar het onderliggende (concept) stedenbouwkundig plan is wel aan de werkgroep stedenbouw voorgelegd. Bovendien is het RFK de inspraak ingebracht.*

*Voor de overige delen van de wijk is een nadere uitwerking (nog) niet nodig gebleken. De uitgangspunten van het Wijkplan zijn voor deze wijkdelen nog steeds actueel.*

*De uitgangspunten die worden behouden zijn die van Hart & Lanen en specifiek voor het Hart. Deze zijn genoemd in paragraaf 3.1 van het RFK. Daarna wordt inhoudelijk ingegaan op de gewijzigde uitgangspunten in paragraaf 3.2 van het RFK, waaronder het programma en de parkeeroplossing. Om dit te verduidelijken hebben we de titels van de paragrafen aangepast in 3.1 Behouden uitgangspunten uit Wijkplan en 3.2 Veranderingen ten opzichte van Wijkplan.*

## **Parkeren**

Het OBB heeft grote bezwaren tegen de voorgestelde parkeeroplossing voor BWWB (CPO) en woningbouw Hart (Van Wanrooij) omdat sprake zou zijn van een ongelijke behandeling met de rest van de wijk. Nergens is te lezen dat de betreffende ontwikkelaars betalen voor die extra grond. Bovendien worden de auto's uit het Hart naar de rand verplaatst.

OBB kan niet achterhalen of de parkeerbalans per deelgebied sluitend is. Het is OBB niet duidelijk wat de toekomstige situatie wordt en of het aantal parkeerplaatsen niet teveel of te weinig is. In het plan moeten ook het huidige aantal parkeerplaatsen en het aantal parkeerplaatsen in de nieuwe situatie worden opgenomen, inclusief de gehanteerde parkeernorm.

Er zijn volgens het OBB aanwijzingen uit de parkeerdruk dat voor het Veemarktkwartier de parkeerbalans niet klopt (niet voldoende plaatsen). Er wordt ook betwijfeld of de parkeerbalans voor het winkelcentrum klopt. Daarnaast gaat het OBB uit van het uitgangspunt dat parkeren voor het CPO-project binnen het CPO-blok opgelost moet worden, los van de BBS.

De inrichting van de parkeerplaatsen langs de Copernicuslaan vindt het OBB niet acceptabel, omdat de gehele groenstrook ingenomen gaat worden door auto's. Daarbij is het OBB ook van mening dat het aantal parkeerplaatsen kan worden bepaald op basis van tellingen en het werkelijk autobezit. Het totaal opheffen van de Marconistraat en het parkeren daar lijkt het OBB niet nodig en gewenst vanuit het oogpunt van de huidige bewoners en de parkeerdruk die daardoor op het groen aan de Copernicuslaan ontstaat.

Het OBB vraagt wat de visie van de gemeente is over het parkeren langs de Parallelweg en zet vraagtekens bij de beschreven procesaanpak. Daarnaast vraagt het OBB zich af of het parkeren langs de Paardskerkhofweg aan beide zijden nodig is.

*Gemeente: De constatering dat de situatie niet overal dezelfde is, is correct. De ruimtelijke structuur van het gebied ten westen van de Copernicuslaan en het gebied ten oosten van de Copernicuslaan verschilt wezenlijk van elkaar. Ten westen van de Copernicuslaan is sprake van een bestaande dicht bebouwde situatie. Hier is geen ruimte om het parkeren buiten de bestaande bouwblokken op te vangen. In het gebied ten oosten is sprake van een gebied dat meer vergelijkbaar is met een uitleggebied. Door de (veel) lagere dichtheid van het woningbouwprogramma ten opzichte van het wijkplan kan het parkeren op een ontspannen manier een plek krijgen. Er worden geen gebouwde parkeervoorzieningen meer voorzien onder woningen. Ten eerste ontbreken de financiële mogelijkheden voor gebouwde oplossingen. Ten tweede geeft de markt aan dat woningbouw met name kansrijk is in combinatie met parkeren op maaiveld in de nabijheid.*

*Bij het bepalen van de parkeerbehoefte zijn de werkwijze en parkeernormen uit de 'Nota parkeernormen' (2003) van de gemeente 's-Hertogenbosch leidend. Deze Nota Parkeernormen geeft aan dat bij herinrichting van een gebied de volgende stappen doorlopen dienen te worden:*

- *bepaal deelgebieden;*
- *bepaal het aantal eenheden van de functies die ontwikkeld worden (bijvoorbeeld aantal te bouwen woningen);*
- *bereken het aantal aan te leggen parkeerplaatsen m.b.v. de parkeernormen voor de te ontwikkelen functies;*

- *bepaal de locatiekeuze voor de parkeervoorzieningen.*

*De uitwerkingen richten zich dus op de deelgebieden waar de functies wijzigen.*

*De Nota Parkeernormen is het uitgangspunt. De daarin genoemde aantallen parkeerplaatsen dienen gerealiseerd te worden. Als we hiervan afwijken, dient dat gemotiveerd te zijn. We hebben geen zicht op het autobezit van de toekomstige woningen. Daarom kiest gemeente ervoor conform de parkeernorm te realiseren.*

*Gemeente kan van het principe van parkeren op eigen terrein afwijken als op andere wijze in de parkeerbehoefte wordt voorzien en de situering van de parkeerplaatsen het stedenbouwkundig beeld van de omgeving, de verkeersveiligheid en gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden niet onevenredig aantast. Parkeeroverlast moet worden voorkomen. Het vergunninghoudersregime gaat gelden voor de hele wijk Boschveld.*

*Er worden voldoende parkeerplaatsen voor de nieuwe woningen in het Hart aangelegd. Het aan de rand plaatsen van parkeren is een van de basisuitgangspunten voor het Hart, ook in het Wijkplan. De parkeerplaatsen van de nieuwe woningen liggen nog steeds in de directe omgeving van de betreffende woningen. De parkeerplaatsen voor de circa 100 woningen op het terrein van de voormalige Afvalstoffendienst e.o. vindt plaats op de volgende plekken: voor de nieuwe woningen ten oosten van het Groene Hart aan de Paardskerkhofweg en in de straten tussen de bouwblokken (straten vanaf Paardskerkhofweg haaks op het Groene Hart) en op de parkeervoorziening tussen de nieuwbouw en de CPO-locatie; voor de nieuwe woningen ten westen van het Groene Hart aan de van het Groene Hart afgekeerde zijde van de nieuwbouw.*

*De grondprijs is zodanig samengesteld dat er betaald wordt voor de gekozen oplossing.*

*Voor een vergelijking met het huidige aantal parkeerplaatsen en de getallen in de tekst die niet zijn te vinden in de tabellen verwijst gemeente naar een nieuwe afbeelding met deze aantallen.*

*Deze afbeelding is in het definitieve RFK opgenomen. Ook is de tekst behorende bij deze afbeelding aangepast.*

*Naar aanleiding van deze inspraakreactie en het gesprek met enkele buurtbewoners in november 2015 is opnieuw gekeken naar de mogelijkheden van het parkeren rondom de 72 bestaande appartementen. Het verkavelingsplan is aangepast. In het aangepaste verkavelingsplan zijn delen van de Marconistraat en de Edisonstraat als parkeerstraten gehandhaafd. Rondom de flats langs de Marconistraat en de Copernicuslaan kunnen daarmee parkeerplaatsen worden gerealiseerd conform de benodigde aantallen.*

*Gemeente hanteert de procesaanpak voor het parkeren in deelgebied Parallelweg (gebied tussen Paardskerkhofweg en Parallelweg). Op dit moment is niet duidelijk wat de toekomstige parkeerbehoefte is voor dit deelgebied Parallelweg. Daarnaast is nog geen concrete oplossing voor parkeren beschikbaar. Het uitgangspunt is dat parkeren binnen het deelgebied wordt opgelost en dat er geen parkeeroverlast ontstaat.*

*De parkeerplaatsen aan beide zijden van de Paardskerkhofweg zijn nodig. De parkeerplaatsen aan de westzijde van de Paardskerkhofweg maken deel uit van de aantallen voor de nieuwbouw van de woningen. De parkeerplaatsen aan de oostzijde van de weg, aan de zijde van de BIM-strook zijn bedoeld als bezoekersplaatsen voor de bedrijven. Deze laatstgenoemden maken geen onderdeel uit van het plangebied (en parkeerbalans) voor het Ruimtelijk en functioneel Hart van Boschveld (maar kunnen in de praktijk mogelijk als overloop/dubbelgebruik fungeren).*

## **Woningen**

In de werkgroep stedenbouw is het OBB akkoord gegaan met de mogelijkheid van de sloop van het meest noordelijke blok van de Marconistraat. De ruimte die in het huidige voorstel van verkaveling daardoor vrij komt vindt het OBB echter minimaal. Ook zijn voor huurders de economische omstandigheden veranderd en is het OBB van mening dat er voor bewoners van het blok in de

huidige plannen geen echt goed alternatief is. In dit verband wijst het OBB ook op de afspraken met BrabantWonen ten aanzien van de bergingen.

Bovendien is het OBB van mening dat een aanzienlijk gedeelte van de nieuwbouwwoningen op het gebied van de Afvalstoffendienst sociale huurwoningen dienen te zijn. OBB vindt dat niet alleen economische veranderingen maar ook sociale ontwikkelingen het noodzakelijk maken ruimte voor meer sociale woningen te vinden. Afgevraagd wordt wat de wijk heeft aan louter een koopwijk.

*Gemeente: Zoals het OBB al aangeeft in zijn inspraakreactie is het OBB al eerder akkoord gegaan met de sloop van het meest noordelijke blok aan de Marconistraat. Dit is gedaan na een intensief traject waarbij stedenbouwkundige studies zijn verricht naar de scenario's uitgaande van sloop van alle drie complexen, behoud van alle drie, en alles daartussen in. Deze studies zijn besproken met de werkgroep stedenbouw in Boschveld (met buurtvertegenwoordigers en vertegenwoordiging van de wijkraad). In de werkgroep stedenbouw zijn twee voorkeursscenario's benoemd: sloop van twee flats (met behoud van meest noordelijke flat) en sloop van één (juist de meest noordelijke) flat. De werkgroep stedenbouw deelde de conclusie dat behoud van alle drie blokken portieketagewoningen geen stedenbouwkundig acceptabele situatie oplevert.*

*Gemeente heeft uiteindelijk gekozen voor het scenario waarin het meest noordelijke blok van 12 portieketagewoningen Marconistraat wordt gesloopt en er twee blokken behouden blijven. Dit betekent dat er minder woningen hoeven te worden gesloopt. Zie hiervoor ook het gemeentelijk commentaar onder inspraakreactie 1.*

*In het overleg met wijkbewoners van november 2015 is toegezegd om nogmaals te kijken naar de mogelijkheden om meer ruimte te creëren. Uitgangspunt blijft dat het meest noordelijke blok aan de Marconistraat wordt gesloopt. Gemeente blijft uitgaan van het maken van een goede doorgang/verbinding. In een aangepast voorstel van het stedenbouwkundig plan is deze verbinding verbreed door één woning van de nieuwbouw te laten vervallen waardoor de nieuwbouw noordwaarts kan worden opgeschoven. Daarbij vindt een optimalisatie van de inrichting plaats. De verbrede doorgang is daarbij verder ontworpen als onderdeel van het park in het Groene Hart. Hier wordt het groen langs de Copernicuslaan verbonden met het Groene Hart. Door de verbreding van de doorgang is de achterliggende nieuwbouw al vanaf de Copernicuslaan zichtbaar.*

*Gemeente gaat ervan uit dat we hiermee een door de wijk gedragen plan hebben.*

*Gemeente blijft streven naar verplaatsing en vernieuwing van de bergingen. In concept stedenbouwkundig plan was getekend welk bergingenblok ruimtelijk gezien minimaal zou moeten worden verplaatst voor de verbinding naar de BBS. Gemeente zet extra in op het verplaatsen van de in het concept RFK benoemde blok en daarnaast het meest noordelijke bergingenblok. Verplaatsing van het meest noordelijke bergingenblok versterkt nadrukkelijk de gewenste verbinding ter hoogte van de Marconistraat. Om dit streven extra kracht bij te zetten zijn beide bergingenblokken in het definitieve RFK aangeduid als nieuw / te verplaatsen. De verplaatsing dan wel opwaardering van de overige twee bergingenblokken blijft ook wenselijk. Echter, de meest wenselijke variant dient nog verder te worden besproken met BrabantWonen en de huurders van de betrokken woningen.*

*Het Hart van Boschveld zal uiteindelijk voor circa 63% bestaan uit sociale huurwoningen, niet echt een "louter koopwijk" dus. Het nieuwbouwplan op het terrein van de voormalige Afvalstoffendienst e.o. bestaat uit circa 100 woningen. Het gaat om woningen in de vrije sector, voornamelijk koopwoningen maar mogelijk een deel huurwoningen. Door de ligging van dit deel van de buurt aan het Groene Hart, verwacht gemeente dat dit geen enclave wordt, maar werkelijk onderdeel uitmaakt van het Hart en daarmee van de wijk Boschveld.*

*Gemeente is van mening dat voor de bewoners van de te slopen flat aan de Marconistraat alternatieven beschikbaar zijn in de omgeving. Binnen het Hart zijn meerdere sociale woningen gelegen. Daarnaast omvat het nieuwbouwprogramma voor het Hart circa 37 sociale huurappartementen in "Vlek 3". Ten slotte kunnen bewoners mogelijk terecht Boschveld fase 3 aan de*

*overzijde van de Copernicuslaan. Zie hiervoor ook het gemeentelijk commentaar onder inspraakreactie 1.*

### **Groen**

Het valt OBB op dat groen geen apart hoofdstuk is. Het OBB constateert dat het groene hart d.w.z. autovrij ontmoetings- en speelpark steeds kleiner wordt aangezien hier ook gewoon gaat worden. Aan de gemeente de taak om ervoor te waken dat er allerlei, vanuit economisch overwegingen, aantastingen van ruimte en kwaliteit van het groene hart gaan plaatsvinden waardoor er weinig groen en meer stenen en woningen komen. Als er echt gewerkt werd aan het groen was aan de ontwerpers / architecten de kaart uit het wijkplan Boschveld met daarop de (zeer waardevolle) bomen gegeven, voordat men ging ontwerpen met als opdracht spaar het spaarzame groen.

Door de situering van de blokken op de plek van de DMT loods verdwijnen de tuin van de VGZ-bewoners en de met veel vlijt en moeite met steun van Zayaz aangelegde Copernicustuin van de bewoners van de 2e flat.

Het is voor het OBB verheugend dat de Boschveldtuin een vaste plek krijgt, maar er dient dan op de nieuwe plek een goede basis te komen (minimaal 50 cm teelaarde, water, elektra, opslagmogelijkheden) en voorzieningen die het tegengaan van vernielingen mogelijk maken (verlichting, camera, afsluitbaar hek). Bovendien dient rekening te worden gehouden met het plantseizoen.

Het OBB zet vraagtekens bij de locatie van het hondenuitrenveld.

*Gemeente: Groen is inderdaad geen apart hoofdstuk van het RFK. Het groen is zodanig verweven met de ontwikkeling van het Hart en maakt daarmee wezenlijk onderdeel uit van het stedenbouwkundig plan voor het Hart. Een beschrijving als apart onderdeel zou geen recht doen aan deze integrale benadering.*

*Het is altijd de bedoeling geweest dat er zou worden gewoon aan het Groene Hart. Het wijkplan Boschveld Beweegt geeft al aan dat het Hart wordt vormgegeven als een park waarin wordt gewoon. We willen geen lege ruimte. De wens is om Groene Hart te gebruiken als ontmoetingsplek voor de buurt. Wonen daaraan draagt bij aan de sociale veiligheid. Er komen daarbij veel minder woningen dan gedacht in het Wijkplan. Het Hart is daarbij wel anders van vorm geworden, mede door het voorstel voor behoud van twee blokken flats Marconistraat en door de keuze voor een ander type woningen.*

*Voordat is overgegaan tot het ontwerpen van nieuwe woningen in het Hart is uiteraard gekeken naar de bomen binnen het Hart. Uitgangspunt is het Bomenbeleidsplan. Er wordt uitgegaan van de drietrapsraket: 1. handhaven / inpassen; 2. verplanten; 3. kappen.*

*Voor Vlek 3 is als randvoorwaarde meegegeven dat de bomengroep aan de Copernicuslaan en de buitenste rij bomen rondom de contouren van Vlek 3 gehandhaafd moeten blijven. Daarnaast is de rooilijn van de nieuwe woningen langs de Paardskerkhofweg zo gekozen dat de bestaande lindenbomen gehandhaafd kunnen worden en verder kunnen worden aangevuld tot een laan. Een deel van de linden langs het voormalige spoorlijntje kan eveneens worden gespaard.*

*Op basis van deze inspraakreactie en het vervolgoverleg met enkele bewoners vindt een nadere studie en uitwerking van het terrein tussen flats Zayaz en de nieuwbouwwoningen plaats. Gemeente pakt dit ook op in het overleg met Zayaz.*

*Over de Boschveldtuin zijn afspraken gemaakt in overleg met bewoners over de locatie en aanleg van de tuin. Het ontwerp is inmiddels gereed. Streven is aanleg van de Boschveldtuin op de nieuwe locatie voor 12 maart.*

*De locatie hondenuitrenveld is opgepakt in het kader van het overleg. Besloten is om twee opties voor een aanvullende locatie voor een hondenuitrenveld te benoemen. De drie mogelijke locaties voor een hondenuitrenveld worden aan (een vertegenwoordiging van) de hondenbezitters en de werkgroep groen en spelen voorgelegd ter beoordeling.*

## **Water en duurzaamheid**

Het lijkt voor het OBB dat de onderwerpen water en duurzaamheid alleen een verplicht aanhangsel zijn. Volgens het OBB zou dit een belangrijke smaakmaker moeten zijn. Het OBB vraagt zich af waarom er geen decentrale zuivering en energiewinning op het niveau van een wijk komt. Verder constateert het OBB dat er in het hoofdstuk niets staat over ecologie en bomen. Ook vindt het OBB dat water als ontwerpuitsgangspunt moet worden meegenomen. Het ontbreekt volgens het OBB compleet aan gemeentelijke duurzaamheidsambitie.

*Gemeente: Het RFK is aangevuld met een bomenkaart. Hierop staan alle bestaande bomen. Op de kaart is aangegeven welke bomen worden gekapt als gevolg van de gezondheid van de betreffende bomen, en welke bomen mogelijk moeten wijken voor de ontwikkelingen. Bij de uitwerking van de bouwplannen vindt een nadere afweging plaats. Uiteraard wordt daarbij de drietrapraket van het Bomenbeleidsplan gehanteerd van 1. handhaven / inpassen; 2. verplanten; 3. kappen. Wat ecologie betreft, beschikt gemeente over een actieplan Biodiversiteit en een ecologische stadsvisie. Doel hiervan is ecologie in het stedelijk gebied te versterken in combinatie met burgerinitiatieven. In beide documenten wordt Boschveld niet expliciet benoemd.*

*Onderwerpen als water en duurzaamheid zijn voor gemeente niet een verplicht aanhangsel. Voor het thema water moet worden gehandeld volgende de regels uit de waterwet en de Keur 2015 van het Waterschap Aa en Maas. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het vastgestelde hemelwaterbeleid van de gemeente. Normen op het gebied van duurzaamheid (met name energie) zijn al redelijk streng vastgelegd in het Bouwbesluit voor nieuwbouw.*

*Bij de planvorming en fasering in de toekomst zal Boschveld verder gefaseerd ontwikkeld worden. In de toekomst zal Boschveld in totaal afgekoppeld worden. Bij de eerder uitgevoerde stedenbouwkundige ontwikkelingen is hier ook op voorgesorteerd door een vuilwater- en een infiltratieriool aan te leggen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt hetzelfde principe gevolgd. De bodem in Boschveld is door ophoging in het verdelen relatief hoog en droog en daarom geschikt voor bodeminfiltratie. Daarom wordt het nieuwe regenwaterriool uitgerust met een infiltratievoorziening. Zo kan een deel van het regenwater direct in de bodem worden geborgen en blijft het binnen de wijk Boschveld. Op deze manier zal niet al het regenwater afstromen naar het oppervlaktewater van de wijk West. Daarnaast is er een ø 1000 mm<sup>1</sup> schoonwatertransportleiding aangebracht. Deze leiding zal vanaf 2015 vanaf de Dieze naar het Westerpark lopen en wordt stapsgewijs uitgevoerd. Doel van deze leiding is de waterkwaliteit in het wijkwatersysteem van West te verbeteren en tevens als opvang van de overloop uit de infiltratieriolering binnen Boschveld. Nieuwe ontwikkelingen in Boschveld dienen hier dan ook op aan te sluiten. De afdeling Realisatie & Beheer is begonnen met het opstellen van een masterplan riolering. Ontwikkelingen zullen hieraan getoetst worden.*

*Duurzaamheid is door de jaren heen een containerbegrip geworden. Alles wat te maken heeft met maatschappelijk verantwoord leven, milieu, ecologie en toekomstgericht denken wordt tegenwoordig onder duurzaamheid geschaard. Kortom, duurzaamheid kijkt naar de huidige behoefte die de mensen op de aarde hebben en hoe dit in de toekomst ontwikkeld kan worden zonder dat de mensen, het milieu of de economie in gevaar komt. Duurzaamheid is dan ook een belangrijk thema in de ontwikkeling van nieuwe wijken en woningen. De eisen die gesteld worden aan de diverse aspecten van duurzaamheid worden steeds verder aangescherpt, al dan niet via wettelijke regelgeving (bijvoorbeeld het Bouwbesluit). Daarnaast zijn door de gemeenteraad ambities geformuleerd, die sterk sturend zijn voor de verdere uitwerking op wijk- en woningniveau. Centraal in de aanpak staat het 'consumentgericht bouwen' en 'de betaalbaarheid van woningen, die aansluit bij de woonwensen van de consument, in een goede prijs-kwaliteitverhouding.*

*Vanaf 2021 zal naar verwachting in regelgeving zijn vastgelegd dat alle nieuwbouwproductie in de woning- en utiliteitsbouw in Nederland energieneutraal dient te worden uitgevoerd. Deze ambitie is al grotendeels wettelijk verankerd. Het Bouwbesluit stelt namelijk dat per januari 2021 nieuwbouw in Nederland bijna energieneutraal (BEN) moet zijn.*



*Bezien zal worden of instrumenten kunnen worden aangeboden, zoals bijvoorbeeld de Gemeentelijke Praktijk Richtlijn Gebouw (GPR Bouw). Uitgangspunt blijft, dat minimaal voldaan moet worden aan de gestelde eisen in het Bouwbesluit. Tevens zal de gemeente vanuit haar publieke verantwoordelijkheid dié maatregelen treffen op wijkniveau, die duurzaamheid bevorderen. Aan materialen van de openbare ruimte worden vanuit milieu eisen gesteld. Dit betekent dat niet-uitlogende materialen en zoveel als mogelijk duurzame bouwmaterialen worden toegepast. Bovendien geldt voor de publieke ruimte dat het ontwerp van ieder “werk”, de inrichting en het beheer van o.a. het groen zal voldoen aan eisen van “duurzaamheid”.*

*In Nederland hebben de gemeenten een zorgplicht voor het inzamelen en transporteren van al het afvalwater binnen de gemeentegrenzen. Op basis van landelijke wetgeving (de Wet milieubeheer en het Besluit lozing afvalwater huishoudens) kan de aanleg van een particulier helofytenfilter voor de zuivering van afvalwater niet vergund worden gelet op de korte afstand ten opzichte van bestaand riool. Wettelijk is het dus niet mogelijk om te komen tot realisering en toepassing van een helofytenfilter.*

*Bij het toepassen van de hier voorgestelde decentrale zuiverings(installaties) voor de zuivering van huishoudelijk afvalwater is een provinciale ontheffing noodzakelijk. Deze mag op dit moment alleen verleend worden als de betreffende percelen buiten de bebouwde kom liggen of als het een bebouwde kom van minder dan 2000 IE (inwonerequivalenten of vervuileenheden) betreft. Als er een riool aanwezig is waarop aangesloten kan worden (binnen 40 meter voor aansluitingen tot 10 IE en binnen 1500 meter voor aansluitingen tot 100 IE) mag er geen ontheffing verleend worden. Daarnaast speelt de kwetsbaarheid van het watersysteem waarop het gezuiverde afvalwater wordt geloosd een rol. Hieruit volgt dat binnen de huidige regelgeving de toepassing van helofytenfilters voor de zuivering van huishoudelijk afvalwater in een stedelijke omgeving in Nederland vrijwel niet mogelijk is.*

*Wij zijn desondanks bij wijze van een pilot (proef) akkoord gegaan met de aanleg van een helofytenfilter bij het CPO-plan van BWWB. De afspraken en randvoorwaarden voor de realisatie en toepassing van een particulier helofytenfilter voor de zuivering van afvalwater zijn vastgelegd in een privaatrechtelijke regeling tussen gemeente en BWWB, die de erop neer komt, dat er een opstalrecht op gemeentegrond wordt gevestigd voor het realiseren, beheren en onderhouden van het filter. De strikte voorwaarden die hieraan gekoppeld zijn, zijn verankerd door het opstalrecht. Het opstalrecht wordt beëindigd op het moment dat de gemeente of BWWB van mening is dat het systeem niet naar behoren functioneert of in stand kan blijven. Voorts is er een kwalitatieve verplichting gevestigd die reguleert dat het systeem van verplichte aansluiting op het rioolstelsel herleeft op het moment dat de gemeente niet langer toestemming geeft om voor de verwerking van afvalwater gebruik te maken van het helofytenfilter.*

*Boschveld wordt (en is reeds al) in fasen ontwikkeld. Bij deze fasegewijze ontwikkeling, door de tijd heen, is sprake van meerdere ontwikkelaars/ partijen. Door deze aanpak/ opzet is energieopwekking op wijkniveau lastig in te vullen/ af te dwingen. Er wordt daarom intensief per ontwikkeling (plan) gekeken naar de meest haalbare en energiezuinige oplossing. Vanuit de gemeente worden de ontwikkelaars gestimuleerd en ondersteund bij hun aanpak. Bij het stimuleren en ondersteunen worden verschillende instrumenten ingezet om uiteindelijk te komen tot een klimaatneutrale stad in 2050.*

### **Opmerkingen per bladzijde**

Het OBB heeft vijf kantjes opmerkingen per bladzijde van het RFK gegeven die soms voortvloeien uit de reacties op de onderdelen die hierboven zijn genoemd.

*Gemeente: Gemeente heeft het RFK waar nodig aangepast naar aanleiding van de opmerkingen per onderdeel. De opmerkingen en het gemeentelijk commentaar erop is opgenomen in de bijlage van dit Eindverslag inspraak en vooroverleg.*

## Verslaglegging gestelde vragen en suggesties inspraakavond Ruimtelijk en functioneel kader Hart van Boschveld 21 september 2015

### **Verschil bestaande huurwoningen en nieuwe koopwoningen**

- Gevoel dat er sprake is van oneerlijk verschil, vooral als het gaat om parkeren.
- Op straat parkeren in plaats van bebouwd.
- Ruimere tuinen bij de koopwoningen.

*Gemeente: De voorstellen in het RFK Hart van Boschveld komen voort uit de ruimtelijke structuur van de wijk. Deze ruimtelijke structuur is ten westen en ten oosten van de Copernicuslaan verschillend. In het bestaand bebouwd gebied ten westen van de Copernicuslaan zijn de bouwblokken klein en compact en is er weinig openbare ruimte beschikbaar. Daarom is bij de vervangende nieuwbouw in dat gebied uitgegaan van compact bouwen, en parkeren oplossen binnen het terrein. Bij fase 1, 2 en 3 is parkeren op eigen terrein opgelost, (deels) verdiept of op een binnenterrein.*

*Maaiveldparkeren op straat wordt alleen voorgesteld waar het kan. Er wordt steeds gekeken naar de omstandigheden ter plaatse.*

*Ten oosten van de Copernicuslaan is aan de Paardskerkhofweg een opzet gekozen van kleine bouwblokken en compacte parkeerhoven ertussen. Deze oplossing laat zoveel mogelijk ruimte aan het autovrije Hart. Er is met name behoefte aan grondgebonden koopwoningen, in combinatie met parkeren op straat in de nabijheid van de woning. Dit is hier mogelijk. Gebouwde parkeeroplossingen zijn financieel niet haalbaar onder de huidige omstandigheden en bij het beoogde programma van grondgebonden woningen. Oplossen van bewonersparkeren binnen het bouwblok vraagt in totaal meer ruimte (t.g.v. toegang, verkeersruimte) dan voorliggend voorstel. Het voorstel levert geen overloop van parkeren elders op; het vergunninghoudersregime gaat ook hier gelden.*

*In de nabijheid van het drukke winkelcentrum, op de plek van voormalige basisschool 't Boschveld (ook wel Vlek 3 genaamd), vindt bewonersparkeren straks plaats op een afgesloten binnenterrein. Bij de woningen op de locatie Paardskerkhofweg (terrein voormalige Afvalstoffendienst) worden tuinen voorzien met een reguliere maatvoering behorend bij een dergelijk type koopwoning. Ten westen van de Copernicuslaan (waar zowel koop- als huurwoningen zijn gelegen) zijn de buitenruimtes en bebouwing inderdaad compacter dan die aan de oostzijde van de Copernicuslaan, gezien de beschikbare ruimte daar. Dit verschil zit wederom in de ruimtelijke structuur en niet in het verschil koop/huur. Als we sociale huurwoningen bouwen in een zogenaamd "uitleggebied" (zoals het terrein van de voormalige Afvalstoffendienst) krijgen deze een vergelijkbare tuin als de koopwoningen. Dit is ook te zien bij sociale woningbouw op andere uitleggebieden zoals de Grootte Wielen.*

*Initiatiefnemers betalen via de grondprijs mee aan de gekozen parkeeroplossing.*

### **Winkelcentrum**

- Wat is er te zeggen over voortgang herontwikkeling winkelcentrum?

*Gemeente: Gemeente was over de te ontwikkelen supermarkt in gesprek met de ontwikkelaar, met de te vestigen supermarktketen en de bewoners boven de toekomstige supermarkt. Inmiddels is echter gebleken dat het realiseren van een supermarkt in het winkelcentrum Boschveld niet haalbaar is.*

- Is de supermarkt verschoven ten opzichte van het wijkplan?
- *Gemeente: De voorgestelde supermarkt (oppervlakte circa 1.100 m<sup>2</sup> BVO)) in het concept RFK was kleiner dan voorzien in het wijkplan (circa 1.600 m<sup>2</sup> BVO).*
- Een van de eigenaren van een appartement; in de hoek. Opmerking dat het omhoog brengen van de ontsluiting van de appartementen behoorlijk impact heeft op de woningen. Langslopen van mensen, indirecte toegang woning, parkeren op het dak levert overlast op.

*Gemeente: Het voorstel in het wijkplan om parkeerplaatsen op het dak van de nieuwe supermarkt te maken was al verlaten ten tijde van het concept Ruimtelijk en functionele kader. Nu is duidelijk dat er geen supermarkt komt in het winkelcentrum.*

## **Boschveldtuin**

- Vraag over de locatie, is dit de beste plek, zo langs een parkeerterrein?
- Wanneer komt de Boschveldtuin? Graag mogelijkheid om bomen te verpoten in oktober (liever dan in voorjaar). Graag overleg over aanleg.
- Kan eerder gestart worden met de aanleg van de Boschveldtuin zodat rekening wordt gehouden met het plantseizoen voor bomen en struiken?
- Kunnen we een gedetailleerde tekening krijgen van de Boschveldtuin om een indeling te maken?
- Graag afscheiding/muur tussen nieuwe tuin en parkeerplaats. Is voorzien in groene haag?
- *Gemeente: Gemeente is in overleg met enkele buurtbewoners over de aanleg van de Boschveldtuin. De voorgestelde locatie is gekozen vanwege de nabijheid van de BBS. Dit komt voort uit de behoefte aan samenwerking met de school. De Boschveldtuin komt hiermee te liggen aan het Groene Hart. De locatie ligt bovendien dichtbij het CPO-project. De toekomstige bewoners van het CPO-project willen ook graag betrokken zijn bij de verdere ontwikkeling van de Boschveldtuin. De locatie is geschikt bevonden vanwege het toezicht / de sociale controle vanuit de nabije omgeving. Het naastgelegen parkeerterrein wordt gebruikt door bezoekers van de BBS en bewoners van het Hart. Signalen vanuit de gebruikers van de Boschveldtuin zijn dat de voorziene plek akkoord is. De realisatie van de tuin zal vooruitlopend op de vaststelling van het RFK ter hand worden genomen. Bij de verplaatsing wordt rekening gehouden met het plantseizoen. De afscheiding tussen tuin en parkeerplaatsen wordt in overleg met de gebruikers van de Boschveldtuin gemaakt.*

## **Verkeer algemeen**

- Zorgen over het verkeersgedrag in de fietsstraat, te hard gereden.
- Zijn de fietsroutes wel veilig genoeg?  
*Gemeente: De fietsverbinding tussen rotonde Simon Stevinweg en de Rietveldenweg is een onderdeel van een stedelijke fietsroute. Dit fietspad is uitgevoerd als fietsstraat en is in twee fases aangelegd tussen 2010 en 2012. Kort na de aanleg van de fietsstraat werd de nieuwe fietsverbinding als onveilig ervaren door de menging van auto's en fietsers op één fietsstraat. Afgelopen maanden zijn er geen meldingen of klachten bekend over onveilige situaties. Mogelijk knelpunt bij fietsers en automobilisten kan de aansluiting van de Copernicuslaan - Kamerlingh Onnesstraat zijn. Op dit kruispunt heeft de afbuigende fietsstraat voorrang op alle verkeer van de Copernicuslaan. Deze voorrang is met verkeerborden en markering aangegeven. Omdat deze voorrangssituatie niet bij alle automobilisten duidelijk is, kan verwarring ontstaan. Er zijn overigens geen geregistreerde ongevallen bekend op of rondom de fietsstraat aan de Copernicuslaan en Kamerlingh Onnesstraat. Op dit moment wordt een inritconstructie op dit kruispunt uitgewerkt. Deze inritconstructie zal de voorrang verduidelijken en de snelheid van autoverkeer op de Copernicuslaan verminderen.*

## **Paardskerkhofweg, Langzaam verkeerroute Brabanthallen**

- Vraag om aandacht voor duidelijke routing en inrichting, herkenbaarheid route naar de Brabanthallen vanuit het station.
- Nu is niet helder hoe de route loopt, duidelijkheid nodig.
- Soms lopen mensen per ongeluk door richting nieuwe Diezebrug (zien bewoners Veemarktkwartier).  
*Gemeente: Op de Paardskerkhofweg zelf is de route duidelijk herkenbaar. Aan de zijde van het Ambachtscentrum is de looproute zes meter breed. In deze strook is het spoorlijntje richting de Brabanthallen opgenomen en ook in de verdere inrichting (bomen, materiaal, grote tegels met oppervlaktebewerking) is te zien dat dit een hoofdroute is. Aandacht is vooral nodig voor de aansluiting van de route op de Paardskerkhofweg: vanaf Station / Nelson Mandelaweg en vanaf Brabanthallen / Oude Engelseweg.*
- Suggestie: neem iets herkenbaars op in inrichting om mensen te sturen: herkenningsteken, materialisering, licht, kunst.

*Gemeente: Hiervoor is aandacht in het ontwerp voor de herinrichting van de Paardskerkhofweg. De route stamlijn in de Paardskerkhofweg wordt mede als aanleiding gebruikt om de voetgangersstroom te geleiden richting Brabanthallen. Bovendien wordt samengewerkt met beeldend kunstenaar Christine Jetten aan de herkenbaarheid van de Paardskerkhofweg.*

## **Parkeren**

### Algemeen

- In het Ruimtelijk en functioneel kader kan duidelijker worden aangegeven wat het verschil is tussen huidig en toekomstig aantal parkeerplaatsen.  
*Gemeente: In de parkeerbalans houden we rekening met de gevolgen van de ontwikkelingen. Daarbij wordt uitsluitend gekeken naar waar toename en/of afname optreedt ten gevolge van de ontwikkeling(en). Gemeente heeft naar aanleiding van onduidelijkheid op dit punt een nieuwe kaart gemaakt waar het huidige aantal parkeeraantallen en het toekomstige aantal parkeerplaatsen is aangegeven. Dit is opgenomen in het definitieve Ruimtelijke en functioneel kader.*
- Op de kaart staan 14 parkeerplaatsen voor de BBS en buiten liggen er maar 10. Dat klopt niet.  
*Gemeente: Nog niet alles is gerealiseerd. In eerste fase is het fysiek maximale aangelegd. Er is nog geen volledige beschikking over de aangrenzende terreinen. Bij ontwikkeling van omliggend terrein wordt het eindplan gerealiseerd.*
- Binnenstadsbewoners worden weggepest omdat ze niet in de buurt van hun woning (Snellestraat) kunnen parkeren. Bezoekers kunnen wel dichterbij parkeren.  
*Gemeente: Boschveld is geen binnenstad, maar wel gelegen nabij het centrum. Bij ontwikkelingen kijken we naar toevoeging danwel afname van het programma en het parkeren ten gevolge van de ontwikkeling. De toevoeging moet voldoen aan de normen uit Nota parkeernormen.*
- Is er ruimte voor het parkeren van 2 auto's bij mijn woning?
- Wat is de parkeernorm die van toepassing is in dit plan?  
*Gemeente: Bij ontwikkelingen worden de parkeernormen gehanteerd uit de door de gemeenteraad vastgestelde Nota Parkeernormen 2003. Dit betekent geen twee parkeerplaatsen per woning. De werkwijze is dat we bij ontwikkelingen in een bestaand gebied eerst in beeld brengen wat de wijzigingen zijn op het gebied van functies. Voor Boschveld zijn er verschillende deelgebieden benoemd. Ieder deelgebied dient in zijn eigen parkeerbehoefte te voorzien. Vervolgens is de nieuwe parkeerbehoefte berekend met de vastgestelde normen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met mogelijke uitwisselbaarheid van parkeerplaatsen door de bezettingsgraden voor de verschillende functies binnen het deelgebied mee te nemen. Voorbeeld: parkeerplaatsen voor kantoren zijn 's avonds leeg en kunnen dan door bezoekers of bewoners van woningen gebruikt worden. Tot slot wordt bepaald waar de eventuele extra parkeerplaatsen dienen te komen (op eigen terrein of in de openbare ruimte). Bezoekersparkeerplaatsen komen altijd in de openbare ruimte. De normen die van toepassing zijn op de ontwikkelingen in Boschveld zijn:*

Functie	Parkeernorm
Eenpersoonswoning, tot circa 80 m2	1 pp per woning*
Eengezinswoning (vanaf 80 m2)	
- Sociale sector	1,3*
- Middeldure sector	1,4*
- Dure sector	1,5*
Buurtwinkelcentra	2,5 pp per 100 m2 bvo
Basisschool	1,5 pp per leslokaal
Gymnastieklokaal	1,5 pp per 100 m2 bvo
Crèche, dagopvang, peuterspeelzaal	2 pp per groep
Buitenschoolse opvang	0,25 pp per groep
Medische en maatschappelijke diensten	2,7 pp per 100 m2 bvo
Kantoor	2 pp per 100 m2 bvo

Atelier, werkplaats	1,6 pp per 100 m2 bvo
Archief	0,7 pp per 100 m2 bvo
Café, horeca	5 pp per 100 m2 bvo

\* dit is inclusief 0,3 pp voor bezoekers

bvo = bruto vloeroppervlak

### Veemarktkwartier

- Er wordt een tekort aan parkeerplekken ervaren. Worden in het Hart alternatieven voor het parkeren opgenomen ook voor bewoners andere delen van de wijk (Veemarktkwartier)? Zou prettig zijn als daar ook aan wordt gedacht in Hart.  
*Gemeente: Zoals hierboven staat beschreven dient ieder deelgebied in zijn eigen parkeerbehoefte te voorzien. Dat geldt ook voor het gebied Veemarktkwartier.*
- Hoeveel parkeervergunningen worden er uitgegeven per woning? Deze vraag geldt voor Veemarktkwartier.  
*Gemeente: Er zit geen beperking op het aantal uit te geven parkeervergunningen per woning zolang de aanvraag maar voldoet aan de voorwaarden. Voorwaarden zijn ter plaatse wonen en auto op naam.*
- Kunnen er extra parkeerplaatsen komen in de Koestraat?  
*Gemeente: Los van het RFK is gekeken naar de mogelijkheden voor de Koestraat. In de Koestraat wordt een aantal parkeerplaatsen gecompenseerd dat langs de Oude Engelseweg is verdwenen. Met behoud van waardevolle bomen wordt hiermee het maximale aantal parkeerplaatsen gerealiseerd dat in de Koestraat mogelijk is. Bovendien wordt gekeken naar aanvullende parkeervoorzieningen langs het doodlopende deel van de Parallelweg.*

### Grasso

- Zorg over tekort aan parkeren. In parkeerbalans wordt gesproken over afname van parkeerplekken, dat kan niet juist zijn.  
*Gemeente: Aangenomen wordt dat de vraag betrekking heeft op de paragraaf m.b.t. het parkeren in het gebied Parallelweg. Daarin wordt onder meer de parkeerbehoefte toegelicht behorend bij het voorziene plan voor de herbestemming van de (voormalige) kantoorvleugel van Grasso. Dit plan houdt onder meer in dat er andere functies in het gebouw worden ondergebracht (kantoor, ateliers, werkplaats, horeca). Een opbouw op een deel van het gebouw dient daarvoor te worden verwijderd. Kijkende naar de afname en toename van oppervlaktes en soort functies, zou de parkeerbehoefte afnemen t.o.v. de vorige kantoorbestemming. Het gaat hier om een afname van de parkeerbehoefte op basis van het (aangepaste) programma. Dit is niet hetzelfde als een afname van feitelijk bestaande parkeerplekken.  
Vooral van belang is dat wordt geconstateerd dat er geen parkeerplaatsen op eigen terrein zijn. Dat wil zeggen dat er een parkeertekort is. In paragraaf 4.8 is de procesaanpak beschreven die we voorstellen om te komen tot een passende parkeeroplossing voor dit deelgebied. Onderdeel daarvan zijn onder meer het uitvoeren van een parkeeronderzoek, het invoeren van mobiliteitsmaatregelen en het zorgen voor een duurzame lange termijn oplossing per deelgebied.*

### Autovrij Hart

- Door alle auto's aan de Copernicuslaan te zetten wordt daar het beeld minder groen, beeld bepaald door blik. Bewoners westzijde Copernicuslaan gaan bij deze plannen uitkijken op parkeerterreinen, en er is daar al zo weinig groen. Hoe gaan we om met de huurwoningen aan de westzijde van de Copernicuslaan en de kwaliteit van de openbare ruimte daar? In dit plan kijken zij uit op auto's en niet op het groene hart.  
*Gemeente: Het voorstel om het parkeren te concentreren aan de randen van het Hart komt voort uit één van de hoofddoelstellingen van het wijkplan. Doel is om een autovrij en groen Hart aan te leggen, als voorziening voor de hele wijk. Op dit moment lopen er wegen (Marconistraat, Edisonstraat) waar langs wordt geparkeerd. Om het Hart autovrij te maken stellen we voor om deze wegen deels op te heffen en het parkeren naar de randen te brengen.*

*Dat betekent dat aan de Copernicuslaan extra parkeerplekken zijn voorgesteld. In de afweging is meegenomen dat we het hoofdoel van een autovrij Hart zwaarwegend vinden.*

*Ook in de huidige situatie zijn parkeerplaatsen aanwezig langs de Copernicuslaan voor de bewoners van de 72 appartementen. In het Wijkplan worden deze geconcentreerd in compacte parkeercoffers. Naar aanleiding van het overleg met een vertegenwoordiging van het OBB en enkele wijkbewoners heeft gemeente een aangepast voorstel gedaan. Dit is verwerkt in het aangepaste verkavelingsvoorstel.*

- De Copernicuslaan = het groene Hart, terrein er achter maakt voor bewoners aan zijde fase 1 en fase 2 niet zo uit.

*Gemeente: Het Hart wordt gezien als het gehele gebied tussen Copernicuslaan en Paardskerkhofweg. Het Groene Hart is gebruiksruimte voor de (hele) wijk, ook voor de bewoners aan de andere zijde van de Copernicuslaan (zoals fase 1 en 2). Uiteindelijk is ook voor hen dit Groene Hart een verbetering van hun woonomgeving. Met name door het planten van een fors aantal bomen langs de Copernicuslaan zal ook deze een groener karakter (laan) krijgen.*

- Fase 1 is compact gebouwd. Bewoner verwacht ter compensatie veel groen voor de deur. Niet eerlijk als aan Copernicuslaan vervolgens zoveel auto's komen.
- Parkeervoorziening voor de héle wijk (genoemd door bewoner ten westen Copernicuslaan)
- Er is een parkeertekort ten westen Copernicuslaan. Kan worden opgelost in het Hart, daar is ruimte, dan maar minder nieuwe woningen daar

*Gemeente: Gemeente gaat (ook in het Wijkplan) uit van een Groen Hart dat vrij blijft van parkeren. Dit betekent dat het parkeren meer aan de randen van het Hart moet plaatsvinden.*

*Eén van de doelstellingen van het wijkplan is om woningen toe te voegen, die aanvullend zijn op het bestaande woningaanbod in de wijk. Het aantal voorgestelde nieuwe woningen in voorliggend RfK is aanzienlijk lager dan de voorstellen uit 2010. Het is niet gewenst en reëel om dit nog verder te laten afnemen. Wel dient er aandacht te worden besteed aan leefbaarheid en het parkeren. De nieuwe ontwikkelingen dienen te voorzien in de eigen parkeerbehoefte; parkeeroverlast voor aangrenzende gebieden moet worden voorkomen. De ontwikkelingen voldoen aan de vastgestelde gemeentelijke parkeernormen. In de gehele wijk wordt vergunninghoudersparkeren ingevoerd, waarmee overlast van parkeerders met andere bestemmingen wordt vermeden. In de bestaande gebouwde omgeving zijn echter geen fysieke mogelijkheden om extra parkeren toe te voegen. Daar is de aanwezige openbare ruimte erg beperkt. Bij bestaande (delen van een) wijk wordt uitgegaan van de huidige situatie.*

### Winkelcentrum

- Hoe wordt het parkeren rondom het winkelcentrum opgelost en hoe gaan we om met de parkeerdruk daar?

*Gemeente: Bij de herinrichting van het plein bij het winkelcentrum is een flink aantal extra parkeerplaatsen gerealiseerd. Hiermee wordt voldaan aan de parkeerbehoefte. Bij de ontwikkeling van een supermarkt dienen voor de toevoeging aan winkelmeters extra parkeerplaatsen worden toegevoegd in het openbaar gebied conform de Nota parkeernormen. Inmiddels is echter gebleken dat het realiseren van een supermarkt in het winkelcentrum Boschveld niet haalbaar is.*

- Kunnen er meer parkeerplaatsen komen bij de woningen aan de Paardskerkhofweg ten koste van het groen aan de noordzijde van de Paardskerkhofweg (aan de Oude Vlijmenseweg)? Of kunnen de parkeerplaatsen daar meer gebundeld worden?

*Gemeente: Er zijn voldoende parkeerplaatsen voor de woningen aan de Paardskerkhofweg opgenomen cf. de gemeentelijke parkeernorm. Er zijn dan ook geen extra parkeerplaatsen nodig langs de Oude Vlijmenseweg.*

- Kunnen de huidige tuinen aan de Copernicuslaan ("de Copernicustuin"), die gebruikt worden door de gehandicapten, behouden blijven? De geplande parkeerplaatsen kunnen naar het noorden verschoven worden.

*Gemeente: Voor de inrichting van de openbare ruimte op de locatie van de huidige DMT-loods zal overleg gevoerd worden met Zayaz. Hierbij worden afspraken gemaakt over evt. grondruil en*

*gebruik van de omgeving van het appartementenblok. Het inrichtingsplan zal in de uitwerkingsfase daarop aangepast worden.*

### Vlek 3

- *Komen er voldoende parkeerplaatsen in de Edisonstraat bij Parousia? De tekening komt niet overeen met de huidige situatie qua parkeren.*

*Gemeente: Huidige parkeerplaatsen bij Parousia worden gehandhaafd, met uitzondering van het 'pleintje' aan de Edisonstraat. Voorstel is om dit bestaande parkeerpleintje toe te voegen aan het Groene Hart, en extra benodigde parkeerplaatsen toe te voegen in de 's-Gravesandestraat. Bezoekers van Parousia kunnen gebruik maken van de bezoekersplekken op het winkelplein.*

### CPO

- *Wij vinden dat het parkeren bij CPO binnen het plangebied opgelost moet worden. Bewoners en bezoekers van bewoners mogen niet bij de BBS parkeren.*

*Gemeente: De gemeenteraad is bij de vaststelling van het bestemmingsplan tot een andere conclusie gekomen. Gemeente mag in zijn algemeenheid volgens de Nota parkeernormen van het principe van parkeren op eigen terrein afwijken als noodzakelijke parkeervoorzieningen op eigen terrein in onvoldoende mate kunnen worden gerealiseerd en als op andere wijze in de parkeerbehoefte wordt voorzien en de situering van de parkeerplaatsen het stedenbouwkundig beeld van de omgeving, de verkeersveiligheid en gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden niet onevenredig aantast. De gewenste verkaveling rondom een gezamenlijke binnentuin voor de leden van het CPO-project is vanwege hun samenlevingsvorm niet mogelijk als de parkeervoorzieningen op het binnenterrein worden gerealiseerd. Vervolgens is gekeken in hoeverre op andere wijze in de parkeerbehoefte kan worden voorzien. In deze overweging is meegenomen dat er een uitwisseling van parkeerplaatsen in de omliggende openbare ruimte mogelijk is met de nabijgelegen BBS. In de parkeerbalans is een berekening gemaakt van de benodigde parkeerplaatsen van de gezamenlijke ontwikkelingen op basis van de Nota parkeernormen. Op basis daarvan vindt de inrichting van de openbare ruimte plaats. Er wordt gebruik gemaakt van de parkeerplaatsen rondom het CPO-project, de parkeerplaatsen bij de BBS en parkeerplaatsen ten noorden van het CPO-project. De conclusie van de gemeenteraad is geweest dat het parkeren voor het CPO-project kan worden opgelost in de openbare ruimte.*

### **Sloop noordelijke blok Marconistraat**

- *Win je daarmee zoveel ruimte, vooral ten gunste van mooi uitzicht nieuwe woningen?*

*Gemeente: Met het wegnemen van het meest noordelijke blok van de Marconistraat ontstaat er ruimte voor de gewenste goede oost-west verbinding. Dit is een belangrijke doelstelling uit het wijkplan (raamwerk van Hart & Lanen). Daarbij komt dat we het van belang vinden om het Groene Hart te voorzien van voldoende voorkanten. Voorgesteld wordt om achter de twee flats van Zayaz nieuwe woningen toe te voegen die zich met de voorkant richten op het Hart. Behoud van alle drie blokken portieketagewoningen levert geen stedenbouwkundig acceptabele situatie op. Onder meer omdat het Hart dan wordt gedomineerd door achterkanten en zijkanten van flats en bergingen, en de aaneengesloten lange wand bebouwing verbindingen in de wijk in de weg staat. Het gaat hier niet om zozeer om uitzicht, maar vooral om doorzicht vanuit de omgeving en bereikbaarheid van het Groene Hart. Het risico bij handhaving van het noordelijk blok is dat het noordelijk deel van de nieuwbouw op het terrein van de voormalige Afvalstoffendienstterrein 'achteraf' komt te liggen. Tot slot beperkt behoud van alle drie de blokken de omvang van het gewenste Groene Hart.*

- *Bezwaar tegen niet slopen van twee flats Marconistraat. Voorkeur sloop alle flats. Het gaat om zo weinig woningen en zo weinig uitstraling. Hierdoor geen gezicht.*

*Gemeente: In het wijkplan is eerder voorgesteld om alle drie de blokken te slopen ten gunste van goede verbindingen en een optimaal stedenbouwkundig plan. In de aanloop naar het RFK zijn nogmaals alle mogelijke scenario's bekeken. We vinden het belangrijk om zoveel als mogelijk goedkope sociale huurwoningen te handhaven. We denken dat het voorliggend voorstel zowel tegemoet komt aan de doelstellingen van het wijkplan (verbindingen in de wijk) als het behoud van*

*zoveel mogelijk sociale huurwoningen. Voorwaarde is wel dat de achterkanten en bergingen goed worden ingepast in het plan.*

- Wat zijn mijn rechten als bewoner van de te slopen flat Marconistraat?  
*Gemeente: Uiteraard kunnen bewoners inspreken op dit plan. Indien de gemeenteraad beslist tot sloop van de flat, wordt er een sociaal plan opgesteld. Bewoners hebben twee jaar de tijd om te verhuizen en hebben recht op een verhuisvergoeding. Bewoners zijn daarover uitgebreid geïnformeerd door BrabantWonen*

### **Sociale huur**

- Hoe zit het met verhouding markt – sociaal? Graag ook sociale woningbouw in het Hart.  
*Gemeente: In het Wijkplan 2009 is de ambitie uitgesproken dat van de nieuwbouw minimaal 35% sociaal dient te zijn. In werkelijkheid worden in fase 1/2/3, CPO, vlek 3, en Paardskerkhofweg 176 woningen sociaal en 208 woningen markt/koop gerealiseerd, Met 45% sociaal wordt ruim voldaan aan minimaal 35%. In de Woonvisie 2011 is een streefbeeld voor heel Boschveld (incl. Concordia en Veemarktkwartier) vastgelegd. Het eindbeeld is minimaal 50% sociaal. Dit wordt na de realisatie van de projecten globaal: sociaal circa 1100 woningen, markt circa 600 woningen. Dit komt op circa 35% markt. Hiermee wordt de minimaal 50% sociaal ruimschoots gehaald.*
- Is er ruimte voor sociale huur in het nieuwe deel?  
*Gemeente: Binnen het nog te ontwikkelen deel binnen het Hart is geen sociale huur voorzien met uitzondering van het appartementengebouw (circa 37 appartementen) op de locatie van de voormalige basisschool 't Boschveld (Vlek 3)*
- Waar is de mix tussen huur en koop in dit nieuwe deel?  
*Gemeente: De nieuwbouw bestaat voornamelijk uit koop. In vlek 3 zijn circa 37 appartementen in de sociale huur (Brabantwonen) voorzien. Op wijkniveau is wel degelijk sprake van mix van huur en koop.*
- Is er een mogelijkheid voor bewoners van (de te slopen) woningen uit de Marconistraat dat zij in de wijk naar een betaalbare huurwoning in het groen, kunnen verhuizen?  
*Gemeente: De verhuismogelijkheden zijn: nieuwe appartementen in Vlek 3, nieuwe woningen van fase 3 en verder andere huurwoningen in Boschveld of een andere wijk.*

### **Hondenuitrenveld**

- Het is niet handig om het hondenuitrenveld aan de noordzijde te leggen. In omgeving zijn alle hondenuitrenvelden allemaal aan die zijde gelegen. Zorg voor verdeling: (ook?) aan zijde Parallelweg / groene hoek met Paardskerkhofweg.
- Vraag of het gebied buiten de aanduiding hondenuitrenveld (ten zuiden) ook toegankelijk is voor honden. Honden kunnen niet allemaal bij elkaar op het hondenuitrenveld, sommigen honden matchen niet (bijv. pitbulls en andere honden). Graag ruimte genoeg maken, omheinveld en daarnaast nog een uitrenveld. Mevrouw neemt contact op met William om wensen kenbaar te maken.
- Het hondenuitrenveld moet minimaal even groot zijn als het huidige hondenuitrenveld. Zijn minimaal 45 honden die er gebruik van maken.
- Ook aandacht voor bomen binnen het hondenuitrenveld, anders niet te doen in de zon.
- Wanneer wordt hondenuitrenveld aangelegd en wanneer oude opgeheven. Is overgangsfase nodig.  
*Gemeente: De ontwerper openbare ruimte gaat aan tafel met inspreker die zich heeft opgeworpen als belangenbehartiger van de hondenbezitters en met de werkgroep groen en spelen over deze punten. Er zijn inmiddels drie mogelijke locaties voor een hondenuitrenveld besproken met een vertegenwoordiging van de wijkraad OBB en enkele wijkbewoners.*

### **Bomen**

- Aantallen m.b.t. de bomen moeten in het ruimtelijk kader staan  
*Gemeente: Het is niet nodig dat de precieze aantallen in een kaderstellen stuk als het RfK te benoemen. De precieze aantallen zijn pas exact te bepalen aan de hand van de definitieve*



ontwerpen van de bouwplannen. Wel is een kaart aan het definitieve RFK toegevoegd met de (mogelijk) te kappen bomen.

- Zorg over bestaande bomen. Zeker noordelijke bomen aan Paardskerkhofweg zullen het niet overleven, de geprojecteerde nieuwbouw houdt te weinig afstand, en ze zijn in verharding geplaatst.

*Gemeente Bij het plan voor de bomen is een bomendeskundige betrokken. Bestaande bomen Paardskerkhofweg worden zo ingepast dat ze kunnen overleven. Enkele bomen kunnen nog worden verplant.*

### **Bouw vlek 3**

- Wordt er gebouwd aan zijde Parousia?
- *Gemeente: Aan de Celsiusstraat is een rij grondgebonden woningen voorzien. De zijkant van de laatste woning is gepland ter hoogte van de bestaande rooilijn van Parousia.*
- Wat wordt de hoogte van de hoekwoning 's-Gravesandestraat-Celsiusstraat?  
*Het gaat om een reguliere eengezinswoning in drie lagen (zonder kap). Hoogte zal ongeveer 9 meter bedragen.*
- Is de tuinmuur dicht, en wat is de hoogte ervan? Ziet liefst een groene muur, en poort ter hoogte van de aansluiting met Parousia. Gevraagd om aandacht voor lichtinval bestaande woningen. Kunnen er groene muren komen bij de nieuwe woningen en tuinen van Vlek 3 zodat er mooi uitzicht is vanuit de bestaande woningen aan de 's-Gravenzandestraat? Dit geldt vooral voor de hoekwoningen.

*De uitwerking van de tuinmuur is voorgesteld in baksteen. Daarmee wordt een eenheid gemaakt rondom het gehele plan. De tuinmuur wordt mee ontworpen als volwaardig onderdeel van het bouwplan. De detaillering is nog niet helemaal uitgewerkt. De gemaakte opmerkingen zullen worden betrokken in de uitwerking van het Definitief Ontwerp.*

- Waarom benaming Vlek 3?

*Gemeente: Om praktische redenen zijn de diverse bouwlocaties in Boschveld genummerd.*

### **Lanen**

- De noord-zuid verbinding (blauwe pijl op kaart) werkt niet als Laan, want ter hoogte van het schoolplein is er een hoogteverschil waardoor fietsers daar niet door kunnen.  
*Gemeente: De term Laan komt voort uit het raamwerk "Hart en Lanen" uit het wijkplan. Doel van de Lanen is om bestaande verbindingen in de wijk te versterken en er nieuwe aan toe te voegen, zodat de verschillende wijkdelen goed met elkaar verbonden raken. De verbindingen worden uitgevoerd als groene Laan, en begeleid door bomen. In het RFK is op een kaart toegelicht welke lanen in het Hart zijn voorzien. In noord-zuid richting onder meer de 's Gravesandestraat en een noord-zuid verbinding in het Groene Hart. Temidden ligt de nieuwe BBS en wijkspiegelplaats. Voetgangers kunnen zich rechtstreeks noord-zuid begeven langs de school. Fietsers en brommers kunnen om het schoolplein heen. Er is inderdaad een hoogteverschil op het plein opgenomen om conflicten tussen spelende kinderen en fietsers / brommers te voorkomen. De Lanen zijn niet altijd primair voor doorgaand verkeer bedoeld. In het Hart is verblijf en ontmoeting het belangrijkste en daarom autovrij.*

### **Duurzaamheid**

- Kan er meer gedaan worden aan duurzaamheid van het plan?
- Waterberging zoals in wijkplan genoemd. Doorzetten ambities water van CPO project.
- Nieuwe woningen van Wanrooij: gehoord dat alleen wordt voldaan aan bouwbesluit, mogelijke extra maatregelen optioneel / voor kosten koper. Kan er niet meer worden gedaan?
- Aandacht gevraagd voor duurzaamheidsaspecten bij nieuwbouw van Van Wanrooij  
*Gemeente: Het thema duurzaamheid is verder uitgewerkt in het definitieve RFK. Gemeente is in goed overleg met de ontwikkelaar over duurzaamheid. Een belangrijke ambitie in de ontwikkeling van het plan Paardskerkhofweg is het thema 'energie'. De eisen die hieraan gesteld zijn/worden steeds verder aangescherpt, al dan niet via wettelijke regelgeving (bijvoorbeeld het Bouwbesluit).*

*Daarnaast heeft de gemeenteraad ambities geformuleerd, die sterk sturend zijn voor de verdere uitwerking op wijk- en woningniveau.*

*Vooruitlopend op een toekomstige aanscherping van de EPC is de energie-ambitie voor nieuwbouwwoningen in het project Hart van Boschveld om tenminste 25% van de nieuwbouwwoningen energieneutraal uit te voeren, ofwel EPC max. 0,0. EPC=0 is een benadering waarbij de combinatie van installaties en bouwfysische maatregelen, resulteren in een 100% duurzaam energieverbruik van het gebouw gebonden energieverbruik. Ofwel woningen met een zeer laag gebouw gebonden energieverbruik.*

*De ontwikkelaar zal bovendien keuzes respectievelijk zogenaamde opties inzake verschillende energiemaatregelen uitwerken, die zij tijdig aan haar kopers zal voorleggen. Elke koper is vrij om hiervan wel/geen gebruik te maken. Duurzaamheid wordt ook hiermee bevorderd. Hierbij staat het uitgangspunten van Trias Energetica voorop. De ontwikkelaar zal dit doen met haar concept 'OPTIO' (aangenaam wonen voor consumenten in het project Hart van Boschveld). Daartoe worden vanuit een 'bibliotheek' zgn. modelplattegronden en opties aangeboden, die allen optimaal aansluiten op wensen van consumenten. Consumenten kunnen keuzes maken uit een breed pallet, waardoor iedere koper zijn/haar eigen huis kan indelen, uitbreiden en/of (laten) afwerken. Consumenten zijn met OPTIO in staat die keuzes te maken die bij hem/haar passen. OPTIO is een uiterst duurzame ontwikkeling, omdat hiermee wordt voorkomen dat direct na oplevering onnodig afvalstoffen worden gecreëerd (slopen van niet gewenste onderdelen is niet (meer) aan de orde), werkverspilling en kapitaalvernietiging worden eveneens vermeden.*

## **Welstand**

- Vanuit toekomstig bewoners CPO-project geconstateerd dat nieuwe woningen aan Paardskerkhofweg erg anders worden t.o.v. CPO. Baksteen architectuur, donkerbruine kleurstelling. Wens om dit lichter te maken, groene gevels, minder woningen.  
*Gemeente: Inderdaad verschilt het CPO-project van de omgeving. Over het geheel van de wijk gezien is de traditionele architectuur in baksteen juist kenmerkend. Ook komen er diverse industriële elementen en monumenten als Grasso voor in het gebied. De nieuwbouwplannen voor de Paardskerkhofweg zijn dan ook geïnspireerd op deze kenmerken, in detaillering en materialisering. De welstandscommissie stuurt hier mede op, en heeft in basis positief gereageerd op de woningbouwplannen.*  
*Het CPO project is een "bijzonder" plan in de wijk. Het duurzame concept, zowel in energetische zin als in de nauwe vorm van samenleven rond een binnentuin, rechtvaardigt een eigen uitstraling. De welstandscommissie stelt dat het mogelijk is om het CPO-project als een uitzondering in de wijk vorm te geven. Daartoe dient het plan zich te tonen als een verbijzondering met een hoge kwaliteit in architectuur. Wens vanuit het CPO-project is om zoveel als mogelijk groen te betrekken in de plannen. In het Groene Hart is hiervoor ook aandacht. Er wordt een aanzienlijke hoeveelheid openbaar groen en bomen toegevoegd in het Groene Hart en de Lanen.*

## **Onjuistheden kaarten**

- Meest noordelijke deel stamlijn is al weg.  
*Gemeente: Dit is aangepast op de kaarten van het definitieve RFK.*

## **Bouw woningen Paardskerkhofweg**

- Interesse in woningen aan de Paardskerkhofweg. Wanneer gebouwd? Wanneer en hoe in te schrijven?  
*Gemeente: de woningen aan de Paardskerkhofweg worden ontwikkeld door Van Wanrooij. Graag verwijzen wij naar de website van Van Wanrooij voor meer details over inschrijving etc:*  
[www.vanwanrooij.nl](http://www.vanwanrooij.nl)

## **Leegstaande woningen Zayaz**

- Zayaz laat verschillende panden in Boschveld leeg staan, daar zou Zayaz vergunning voor hebben van gemeente?

*Gemeente: Gemeente is niet bekend met deze situatie. Gemeente is ook geen voorstander leegstand van panden. Daar waar panden vrijkomen (bijv. in afwachting van sloop) worden deze zoveel mogelijk ingezet voor tijdelijke bewoning om de druk op de sociale woningvoorraad enigszins te verlichten.*

### **Groene hart**

- Groen hart autovrij, maar hoe kan politie daar dan surveilleren? I.v.m. toezicht houden hangjeugd bij te verplaatsen voetbalkooi.
- Hoe staat het met de veiligheid in het Groene Hart, is er voldoende straatverlichting?
- Wat voor soort bomen komen in het Groene Hart?
- Pleidooi voor eetbaar groen / bomen met eetbare vruchten in Groene Hart: walnotenbomen, tamme kastanjes, hazelaars.

*Gemeente: De benoemde onderdelen komen aan bod bij de definitieve inrichting van de openbare ruimte van het Groene Hart.*

### **Inrichting Paardskerkhofweg**

- Bereikbaarheid Veemarktkwartier tijdens ombouw/aanleg Paardskerkhofweg: wat als de Paardskerkhofweg wordt aangelegd? Verkeer vanuit Koestraat moet via Paardskerkhofweg, nu Parallelweg is afgesloten.

*Gemeente: Als de Paardskerkhofweg afgesloten is dan worden de speeltoestellen + zandbak aan de Koestraat tijdelijk verwijderd en het doodlopende stuk wordt (tijdelijk) opengesteld voor het doorgaande verkeer. In overleg met bewoners wordt dit uitgewerkt.*

- Voorkeur voor sluisen en drempels in nieuwe Paardskerkhofweg. Wordt heel hard gereden. Komt veel meer verkeer over dan eerder i.v.m. afsluiting Parallelweg.

*Gemeente: De Paardskerkhofweg wordt ingericht als een 30 km/uur-gebied.*

- Veel overlast op Paardskerkhofweg en Veemarktkwartier (Koestraat wordt nu al afgesloten) bij feesten in BrabantHallen. Hoe wordt die route bepaald? Laatst werd opeens ook route via Copernicuslaan. Is een route via Parallelweg een optie, omdat daar meer woningen zijn? Ook benieuwd hoe dat straks gaat met nieuwe woningen aan de Paardskerkhofweg.

*Gemeente: Hiernaar moet worden gekeken als de woningen klaar zijn, in overleg met de wijkraad en/of buurtbewoners.*

### **Gevolgen plannen**

- Blijven de woningen Marconistraat na afsluiting wel goed bereikbaar?

*Gemeente: Uitgangspunt is dat de woningen aan de Marconistraat goed bereikbaar blijven. Het inrichtingsplan is inmiddels aangepast. Hieruit blijkt dat de woningen goed bereikbaar blijven.*

### **Opname voor sloop**

- Mevrouw uit Fahrenheitstraat wil graag geïnformeerd worden over sloop buurthuis. Graag opname van haar huis voordat gesloopt wordt.
- Zorg van zittende bewoner 's-Gravesandestraat over overlast tijdens sloop en bouw. Wil opname van de woning voor start werkzaamheden. Ook verzoek om gebaar vanuit gemeente / bouwer naar omwonenden voor overlast: schoonmaken ramen bijvoorbeeld.
- Opname uitvoeren in de woningen van omwonenden voor de start van de sloop en bouw CPO bouwplan. Wordt daarover contact opgenomen?

*Gemeente: Gemeente doet een nulmeting rondom sloop van gebouwen. Met de betrokken bewoners van betreffende woningen wordt daartoe contact opgenomen.*

### **Vervolg / Communicatie**

- Hoe communicatie van dit verslag? Bewoner uit Veemarktkwartier ontvangt geen wijkkrant Boschveld.
- Hoe worden we, als Veemarktkwartier, op de hoogte gehouden over de plannen van de gemeente?

- Werkgroep groen en spelen komt samen met OBB met een uitgebreide reactie.  
*Gemeente: Gemeente is in overleg getreden met enkele vertegenwoordigers van het OBB en buurtbewoners over de inspraakreactie van het OBB.*  
*Het eindverslag inspraak en vooroverleg wordt gepubliceerd op internet. Het komt te staan op de gemeentelijke internetsite. Bovendien wordt het gepubliceerd op de site van de wijkraad Boschveld.*

## **Vooroverleg**

### **Vooroverlegreactie Provincie Noord-Brabant**

Provincie Noord-Brabant geeft aan dat hoewel de ontwikkelingen passen binnen de regionale woningbouwafspraken een verwijzing hiernaar ontbreekt.

Daarnaast wordt opgemerkt dat geen toepassing is gegeven aan de ladder voor duurzame verstedelijking hoewel alle ingrediënten voor een dergelijke onderbouwing aanwezig zijn. Provincie vindt het wenselijk om het RFK hiermee aan te vullen voordat de WABO vergunningen worden verleend.

*Gemeente: Het RFK is hiermee aangevuld.*

### **Vooroverlegreactie Waterschap Aa en Maas**

Waterschap geeft aan geen inhoudelijke opmerkingen te hebben op het 'Ruimtelijk en functioneel kader Hart van Boschveld'. Wel is het Waterschap benieuwd naar de aanpassingen in het stadswatersysteem van de wijk West om het overtollige regenwater uit Boschveld op te vangen. Het gaat hierbij met name om de kwantitatieve gegevens.

*Gemeente: Voor kennisgeving aangenomen. Ambtelijk is een reactie op de gevraagde kwalitatieve gegevens per mail verstuurd.*

## **Bijlage bij Eindverslag inspraak en vooroverleg Ruimtelijk en functioneel kader Hart van Boschveld**

### **Bijlage bij onderdeel inspraakreactie 3 - Opmerkingen per bladzijde**

blz.2 en 4 Hart en lanen uit oorspronkelijke Wijkplan komen terug maar wat gebeurt er met de 4 kwartieren waarvan het Hart er 1 was/is ? Relaties mee leggen, samenhang in plan voor Boschveld als geheel brengen tussen Hart en andere kwartieren.

*Gemeente: Het RFK Hart van Boschveld omvat een uitwerking voor het deel van de wijk waar de ontwikkelingen het meest concreet zijn. Voor het overige blijft wijkplan gewoon overeind en wordt per deel/bouwplan maatwerk geleverd c.q. specifieke besluitvorming doorlopen.*

blz. 3 Het verkavelingsvoorstel uit het wijkplan Boschveld Beweegt ging niet alleen uit van herontwikkeling van het voormalige Afvalstoffendienstterrein maar was veel ruimer d.w.z. de gehele zone ook aan de oostzijde van de Paardskerkhofweg tot aan het spoor incl. Parallelweg, Grasso en EKP. Dat deel vraagt om een kwaliteitsslag waarbij de grote beschikbare ruimten benut kunnen worden en die niet afgewenteld hoeven te worden op het Hart, denk aan parkeren en bedrijvigheid.

*Gemeente: In dit RFK nemen we het gebied mee waar ontwikkelingen het meest concreet zijn. Laat onverminderd dat gemeente ambities heeft voor de andere delen van Boschveld. Er is ook in het RFK al uitgesproken dat opwaardering van de strook bedrijfsgebouwen aan de Parallelweg essentieel is. Ook voor het EKP terrein gelden ambities. Hier wordt aan gewerkt maar is nog niet zo concreet dat dit nu kan worden meegenomen in dit kader.*

Bovendien houden wij nu ten zuiden van het CPO-project een gat over; wij hebben bij het stedenbouwkundig overleg meermalen gevraagd hiervoor in dit plan met een oplossing te komen en dat is weer niet gebeurd.

*Gemeente: De aangepaste inrichtingstekening laat zien dat hier gedacht wordt aan een groene invulling.*

blz. 4 Voor de locatie Overpad was een ander woningbouwprogramma voorzien dan nu gerealiseerd wordt op de plek van de basisschool 't Boschveld.

*Gemeente: De uitspraak doelt op feit dat nu woningbouw (algemeen) niet op locatie Overpad komt maar op de plek van 't Boschveld.*

Waar duidt men op met de opmerking, dat de BBS een vliegwiel is geweest voor andere ontwikkelingen en er veel losgekomen is?

*Gemeente: De realisatie van de school heeft gezorgd voor vertrouwen in de ontwikkelingen in dit gebied bij betrokken partijen. En heeft ervoor gezorgd dat de woningbouwplannen in een stroomversnelling zijn gekomen.*

blz. 5 BWWB: ongeveer 23 woningen? dat is toch intussen duidelijk: maximaal 28. *Gemeente: BWWB voorzag in het VO 23 nieuwe woningen. In het DO op basis waarvan de omgevingsvergunning is verleend is dit ook het geval. Met het bestemmingsplan kunnen maximaal 28 woningen worden toegelaten.*

De aanpak van de woningen in het Stationskwartier (appartementen) kan nauwelijks goed onderhoud genoemd worden laat staan renovatie. Bij de toekomst van de BIM-gebouwen aan de Paardskerkhofweg dient ook de omgeving meegenomen te worden d.w.z. de inrichting van de openbare ruimte en het parkeren rondom (ook aan Parallelweg).

*Gemeente: Dit wordt ook uitgesproken in het RFK.*

blz. 7 Niet alleen de vrijgekomen terreinen hebben een tijdelijk hergebruiksfunctie gekregen (parkeren, hondenuitrenveld en wijktuin) maar ook gebouwen ('t Boschveld en sporthallen) vervullen functies als atelier, opslag- en oefenruimte, waar een behoefte aan is. Wat dat betreft betreuren wij het dat de Kunsthal uit Boschveld verdwenen is.

*Gemeente: Voor de ontwikkeling is een aaneengesloten terrein van enige omvang noodzakelijk. Ook gezien het feit dat de bedrijfsbebouwing aan de overzijde van de Paardskerkhofweg langjarig behouden blijft, is het van belang dat er ruimte is om het Hart te ontwikkelen. Een aantal tijdelijke functies hebben een alternatieve plek gekregen.*

blz. 8 Er wordt niet alleen aan het Hart gewoond maar ook er in! Zie eerdere opmerking bij blz. 2. Het rondje Boschveld is nog niet gerealiseerd, de uitgangspunten die hier genoemd staan komen niet terug in het RFK voor het Hart.

*Gemeente: de afbeelding Verbindingen langzaamverkeer uit het RFK laat zien dat er goed ingehaakt wordt op het rondje Boschveld uit het Wijkplan.*

Welk deel van de stamlijn wil men nu behouden? We zien alleen een heel klein deel terug in CPO, maar op het voorlopig ontwerp (blz. 24) is het weer verdwenen. Op blz. 18 staat die op 2 plekken ingetekend. Op de meest noordelijke plek is die al lang verdwenen en meegenomen naar Goes.

*Gemeente: De kaart is hierop aangepast, alleen in midden Hart en op binnenterrein van CPO komt het spoorlijntje nog terug.*

Aanpak van het winkelcentrum is en blijft een heet hangijzer waar alles in 2000 om begonnen was en dat nog steeds niet wordt opgelost zowel ruimtelijk als functioneel; de openbare ruimte is aan 1 zijde van het winkelcentrum nu dan wel aangepakt, maar dit RFK moet nu ook echt voor de aanpak van het gehele winkelcentrum helderheid op korte termijn bieden.

*Gemeente: Bij het opstellen van het RFK was hierover nog geen duidelijkheid. Na jaren van studie en overleg met bewoners, winkeliers en een beoogde supermarktketen is gebleken dat het realiseren van een supermarkt in het winkelcentrum Boschveld niet haalbaar is. Ons voorstel is om een nieuw samenhangend plan te maken voor het winkelcentrum, samen met winkeliers en bewoners.*

blz.9 Bij veranderde uitgangspunten voor de woningtypes staat niets vermeld over huur, het gaat alleen over koop.

*Gemeente: verwezen wordt naar toelichting programma. In Vlek 3 komen huurwoningen in een appartementencomplex aan de zijde van het groen langs de Copernicuslaan.*

Het is niet duidelijk waarom het ruime parkeerterrein bij de BBS is opgenomen, waarop dit is gebaseerd en met welk regime;

*Gemeente: Aantallen komen uit de parkeerbalans. Het parkeerterrein is deels bedoeld voor het deelgebied CPO/BBS. Voor het overige is het bedoeld voor de woningen aan de Paardskerkhofweg. Het inrichtingsplan is gebaseerd op de aantallen die uit de parkeerbalans voor beide deelgebieden zijn voortgekomen.*

ook staat hier niet vermeld over veranderingen rond parkeren aan Paardskerkhofweg en Parallelweg.

*Gemeente: Dit ligt buiten het plangebied van het RFK. We hebben wel de procesaanpak / fasering van het totaal toegelicht.*

blz. 10 Wat bedoelt men met de zin "Daarbij is leidend...nodig is"?

*Gemeente: Hiermee wordt bedoeld dat het uitgangspunt is om zowel stedenbouwkundig als in de openbare ruimte een goede verkaveling en goede verbindingen te maken.*

blz. 12 De 4 blokken met bergingen langs de Copernicuslaan/Marconistraat staan niet allemaal op de kaart en dienen als te verplaatsen i.p.v. te handhaven te worden aangeduid.

*Gemeente: De kaart is zodanig aangepast dat twee van de vier bergingen als te verplaatsen vermeld staan.*

Op deze plek wordt een kaart gemist van te handhaven en te verdwijnen bomen en oppervlakten groen.

*Gemeente: Een bomenkaart is toegevoegd. We wijzen erop dat dit een beeld geeft van de hoofdkeuzes. Bij de nadere uitwerking van de bouwplannen vindt een nadere afweging van belangen waaronder het belang van bomen plaats.*

blz. 13 Als je de opsomming met redenen doorkijkt komt er met de keuze van behoud van 2 van de 3 flats nog geen enkele verandering in en is die variant ook niet acceptabel.

*Gemeente: Gemeente is van mening dat daar wel degelijk verandering in komt. De onderbouwing is te vinden in het RFK. Er blijven meer sociale huurwoningen behouden t.o.v. het Wijkplan. Er wordt slechts een blok bestaande uit 12 huurwoningen gesloopt. Dit blok maakt plaats ten behoeve van een goede verbinding tussen de wijkdelen, een acceptabele maat Groen Hart, een volwaardige nieuwe "voorzijde" georiënteerd op het Hart, en een acceptabele parkeer/verkeeroplossing voor de overblijvende woningen.*

blz. 14 De ondergrond van dit kaartje is onjuist voor wat betreft de bergingen aan de Marconistraat.

*Gemeente: de ondergrond van dit kaartje is aangepast aan de hand van de laatste versie van het concept-verkavelingsplan.*

Hetzelfde geldt voor de pastorie die nu ineens nieuw gebouwd wordt.

*Gemeente: Hiermee hebben we willen aanduiden dat de pastorie wordt omgezet naar een andere functie (woning). Het kaartje is inmiddels aangepast, alleen de nieuwe bebouwing is rood. De pastorie is nu grijs weergegeven.*

De langzaam verkeer (=fiets?) verbinding langs de voordeur van de BBS klopt niet op het kaartje want die gaat niet over het speelplein maar er omheen. Het kan ook zijn dat de ambtenaren de fietswerkplaats Boschveld een goed hart toedragen en iedereen over 2 trapjes willen laten fietsen.

*Gemeente: Langzaam verkeer is niet altijd een fietsverbinding, maar kan ook doelen op een voetgangersverbinding. Bovendien betreft het een indicatieve weergave van de verbindingen.*

blz. 15 Uit de 1e 2 alinea's blijkt niet klip-en-klaar waarom nu toch als uitgangspunt gekozen is voor de 2e en niet de 1e voorkeur van de wijk d.w.z. behoud 2 blokken i.p.v. 1; was dit een financiële reden?

Zet dat er dan in!

*Gemeente: Het argument voor deze keuze is het behoud van zoveel mogelijk bestaande sociale huurwoningen.*

Wat verstaat de gemeente onder een acceptabele maat Groen Hart? Dit is nogal discutabel en blijkt erg flexibel.

*Gemeente: Dit is ook erg afhankelijk van de kwaliteit en van de inrichtingsmogelijkheden, naast de omvang. Een minimummaat is wel de maat zoals nu is opgenomen. Op de kaart behorende bij het definitieve RFK is het Groene Hart weergegeven conform de maat van de voorbeelduitwerking in het stedenbouwkundig plan.*

De bouw van een rij van 6 woningen op de locatie van blok 1 aan de Marconistraat geeft nauwelijks meer ruimte en opening naar het Groene Hart en is ook niet daar met voorkant op georiënteerd.

*Gemeente: N.a.v. reacties is de doorgang verbreed, er is 1 woning vervallen. Het blok is daarmee naar het noorden opgeschoven. Het inrichtingsvoorstel is bovendien aangepast n.a.v. reacties op inrichting openbare ruimte in de omgeving Copernicuslaan.*

*Het blok van de zes nieuwe woningen richt zich op de groene doorgang en zorgt voor een gewenste kwaliteit (bewoning waarbij zicht vanuit de woning en daarmee sociale controle).*

In de voorstellen voor de Marconistraat-blokken ontbreekt de aanpak van de blijvende 2 blokken: renovatie aan binnen- en buitenkant en van de er achtergelegen tuinen en bergingen! Dat was ook afgesproken.

*Gemeente: Dit is wel zo bedoeld. Zodra BrabantWonen besluit tot sloop van het noordelijke blok, wordt onderhoud overige 2 blokken ingepland.*

blz. 17. Bij de uitgangspunten voor het deel van voormalige basisschool 't Boschveld dient bij het aangaan van een sterke relatie met omgeving expliciet de hoogten van omringende bebouwing genoemd te worden (zie uitspraak Raad van State). Overigens vinden wij dat het nieuwe plan ook weinig relatie met de omgeving aangaat. In het overzicht ontbreken Kerk Parousia en de pastorie.

*Gemeente: In paragraaf 3.2.2. worden de voorstellen tot sloop toegelicht. Parousia en de pastorie blijven behouden. In 4.1.3 wordt ingegaan op de nieuwe invulling waarin wordt ingegaan op de oriëntatie op en relatie met de omgeving. In 4.2 wordt bovendien ingegaan op de relatie met de omgeving.*

blz. 18 Uit de concept-verkaveling wordt niet duidelijk hoe de 2 te handhaven blokken aan de Marconistraat bereikbaar blijven. De straat zou ook gewoon doodlopend kunnen zijn met keerlus.

*Gemeente: Voorstel in concept RFK was om de weg er geheel uit te halen en parkeren naar de randen te verplaatsen. Overleg met bewoners heeft geleid tot aangepast voorstel. De straat is nu doodlopend en wordt als parkeerstraat ingericht.*

Is er al een globale omvang in m<sup>2</sup> te geven van de nieuwe Boschveldtuin ?

*Gemeente: De omvang van de tuin is circa 700 m<sup>2</sup>.*

Het aantal parkeerplaatsen langs de Copernicuslaan lijkt buiten proportie en behoeften ingetekend; de hele groene strook gaat er zo aan en daarmee is het niet acceptabel.

*Gemeente: In overleg met vertegenwoordiging OBB en bewoners is het concept verkavelingsplan aangepast.*

De 4 blokken met bergingen van de 4 flats aan de Copernicuslaan/Edisonstraat staan hier weer anders en onjuist ingetekend; degenen aan het hart moeten zeker naar de kant van de Copernicuslaan verplaatst worden, zoals eerder afgesproken. Dit vergt discussie met bewoners en leidt tot meer ruimte in het groene hart en een beter verbinding van de flats daarmee!

blz. 19 Niet alleen de bedrijfsgebouwen aan de oostzijde van de Paardskerkhofweg hebben een opknapbeurt nodig, maar vooral ook de openbare ruimte en parkeergedeelten rondom deze bebouwing. Dit kan/moet onderdeel gaan uitmaken van een kwaliteitsverbetering van de laan tussen station en Brabanthallen langs de nieuwe woningen (hier wordt al 2 jaar (!) aan gewerkt door William Jans en Christine Jetten in overleg met bewonersgroepje en nu ook door Jeroen vd Ven).

*Gemeente: Dit maakt geen onderdeel uit van RFK.*

blz. 18 en 19. Met name op beide kopse kanten van de Paardskerkhofweg dient een helder ontwerp en kwalitatief goede inrichting te komen; beide plekken lijken nu restgebieden terwijl er veel ruimte is voor sterke groene plekken.

*Gemeente: Deze plekken zijn inmiddels nader ontworpen. Dit is ingetekend op het aangepaste verkavelingsplan.*

blz. 20 Er staan veel doodlopende of onderbroken lanen ingetekend en er ontbreken veel lanen (zie wijkplan Boschveld Beweegt), dit vergt aanpassing, de structuur moet juist helder en doorlopend zijn.

*Gemeente: Kaarten zijn aangepast waardoor samenhang met gebied rondom het Hart nadrukkelijker blijkt.*

blz.20 en blz.14: De Paardskerkhofweg wordt ook nadrukkelijk een verbeterde langzaam verkeerverbinding en ontbreekt op beide kaarten.

*Gemeente: Dit is aangepast.*

blz. 25 Uit de tekst blijkt niet dat de gezamenlijke tuin bij BWWB ook toegankelijk moet zijn voor de wijk. Dit lijkt meer en meer naar de achtergrond te verdwijnen en belemmerd te worden door bebouwing langs de Edisonstraat. Er loopt nog een procedure rond het bestemmingsplan zie de zienswijze van de wijkraad voor alle inhoudelijk opmerkingen over BWWB; het helofytenfilter ontbreekt in de tekst.

*Gemeente: Het gestelde over de tuin van BWWB is niet zo. Het betreft particulier terrein, waarover bewoners CPO zeggenschap hebben. Intentie is het terrein overdag ook toegankelijk te maken voor de wijk, maar dit zal ook afhankelijk zijn van sociale veiligheid. Het bestemmingsplan is inmiddels vastgesteld en onherroepelijk in werking getreden. Wij verwijzen voor het gemeentelijk commentaar op de zienswijze van het bestemmingsplan naar de Nota zienswijzen behorende bij het raadsbesluit van het bestemmingsplan 'Boschveld, hoek Edisonstraat – Paardskerkhofweg'.*

*Zie voor het helofytenfilter ons commentaar onder het onderdeel Water en duurzaamheid.*

blz. 27 Wat wordt de tijdelijke invulling van het gedeelte voor een kleinschalige uitbreiding van Parousia? Groen (zoals ingekleurd; bij voorkeur!) of parkeren (zoals het nu is)?

*Gemeente: Parkeerplaatsen zijn hier niet meer nodig volgens de parkeerbalans. Dit wordt groen ingericht.*

Aan tekst 2e alinea toevoegen ...tuin van de bestaande pastorie worden aangepast en aanwezige bomen gekapt.

*Gemeente: Gemeente spant zich in voor behoud van zoveel mogelijk bomen bij de pastorie door de mogelijkheid deze zoveel mogelijk op te nemen in de tuin behorende bij de woning in de om te bouwen pastorie.*

blz. 27 (kaartje): hoe wordt de inrichting van de parkeerstrook langs de Celsiusstraat tegenover de winkels? Welke bomen verdwijnen allemaal in dit blok? Waarom staat het nieuwe langsparkeren langs het veld in de Celsiusstraat niet ingetekend?

*Gemeente: Langsparkeren is inmiddels aangepast in de aangepaste tekening.*

Hoe bereiken de nieuwe woningen aan de Edisonstraat en langs het grasveld hun huizen als dit deel wordt afgesloten?



*Gemeente: Parkeren vindt plaats op eigen binnenterrein. De toegang voor de appartementen ligt aan de Celsiusstraat. De bewoners van de nieuwe woningen aan de op te heffen Edisonstraat kunnen via de achtertuin (met daarin parkeerplek) de woning bereiken, danwel te voet via de voorzijde.*

Waarom zijn er veel meer dwarsparkeerplaatsen aan de 's-Gravesandestraat ingetekend ter hoogte van nr. 14-26 ?

*Gemeente: Nu gebleken is dat geen uitbreiding van het winkelcentrum plaatsvindt, kan huidige situatie worden gehandhaafd. Dit is aangepast op de tekening.*

Hoe gaat de verkeersafwikkeling van het forse nieuwbouwcomplex plaatsvinden, allemaal via Celsiusstraat ?

*Gemeente: Verkeersafwikkeling vindt plaats via Celsiusstraat.*

blz. 28 In de 2e alinea laatste regel staat dat de vier blokken portiek etagewoningen aan de Marconistraat liggen. Dat is geschreven door een ambtenaar die op de foute geokaart gekeken heeft (al meermalen tevergeefs opgemerkt); ze liggen aan Edisonstraat en Copernicuslaan.

*Gemeente: Dit is aangepast.*

blz. 29 Hier missen we een stuk over upgrade winkelcentrum (zie eerdere opmerking bij blz. 8).

*Gemeente: Dit valt niet binnen gebied Hart. Wel is in het RFK opgemerkt dat dit proces loopt.*

Op deze bladzijde staan ook opmerkingen over ouderen : "een wijk waar je oud kunt worden", ... als je ouder wordt met (mobiliteits-)beperkingen... . Dat snijdt geen hout zo lang er geen Nederlandse supermarkt in het winkelcentrum van Boschveld is. Dat is te merken aan de reacties op de vrijgekomen seniorenwoningen. Om die reden heeft Zayaz het uitgangspunt voor de 1e flat van Signatuur aan de Copernicuslaan (senioren) verlaten en de laatste vrijgekomen woning in de Westhoek (van Leeuwenhoekstraat 72) heeft vanaf 08-07-2015 3 maanden achtereen in de Woonservice gestaan en is nu eindelijk toegewezen aan de enige reactie inschrijfdatum 19-08-2015. Bij seniorenwoningen aan de Copernicuslaan even is er ook een lage reactie zeker in vergelijking met de rest van de huurwoningen in Boschveld.

*Gemeente: Voor kennisgeving aangenomen.*

Het is niet duidelijk of bij de genoemde prijzen sprake is van energielabel A vragen aan van Wanrooij ? al zouden we liever zien dat juist Nul-op-de-Meter en aansluiting bij het helofytenproject er bij komen. Dat zou waarde toevoegen.

*Gemeente: Wij verwijzen hier naar ons commentaar onder Water en duurzaamheid.*

Wij blijven hameren op het feit dat categorie A voldoende ruimte biedt voor de aan huis verbonden beroeps of bedrijfsactiviteiten.

*Gemeente: Verwezen wordt naar het gemeentelijk standpunt in Nota zienswijzen behorend bij bestemmingsplan 'Boschveld, hoek Edisonstraat - Paardskerkhofweg. Het bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk.*

Op deze plek hoort een check of alle uitgangspunten van blz.8 nu zijn terug gekomen in hoofdstuk 4. blz. 30 Ook hier is pastorie nieuw getekend.

*Gemeente: Bedoeld is dat de pastorie een nieuwe functie krijgt, in die zin nieuw in woningbouwprogramma. Kaarten zijn aangepast.*

blz. 31 Belangrijk uitgangspunt moet zijn dat er samenhang in heel Boschveld ontstaat en niet alleen binnen het Hart maar juist ook met delen die al aangepakt zijn of nog aan bod komen; niet elke ontwikkelaar mag zijn eigen invulling geven maar moet heldere randvoorwaarden meekrijgen van de gemeente, die bewaakt dat het geen ratjetoe wordt.

*Gemeente: Aan de tekst is toegevoegd dat alle nieuwbouw in de wijk wordt geïnspireerd door de traditionele jaren '50 bebouwing in de wijk en de industriële monumenten (karakteristiek voor de wijk Boschveld). Daarmee wordt eenheid bewaakt.*

blz. 32 Gedetailleerd metselpatroon. Voor de woningen van vlek 19 waren tekeningen waar de straatnamen gemetseld op de gevels zouden komen. Dat is niet gebeurd. Als dezelfde architect nu dat gedetailleerd metselpatroon belooft en de gemeente en BrabantWonen houden daarop weer toezicht dan weten we wat er straks van terecht komt.

*Gemeente: Voor kennisgeving aangenomen.*

blz. 33 Om te zien hoe de bebouwing van CPO-project zich verhoudt tot BBS is onderste plaatje niet goed.

*Gemeente: Plaatje is bedoeld om materialisatie te tonen.*

blz. 35 Doodzonde dat de visie alleen als inspiratiedocument gebruikt gaat worden voor nieuwe ontwikkelingen en niet tot actiedocument voor een kwaliteitsslag voor de huidige bedrijfsbebouwing.

*Gemeente: Aan de tekst is toegevoegd dat het uitgangspunt voor toekomstige ingrepen is.*

Als je het parkeren aan de zijde van de bedrijfsbebouwing wilt beperken moet je wel een oplossing elders (Parallelweg) maken, overigens liggen die bedrijven buiten het projectgebied; leuke ideeën voor groene gevels en mobiele groene bakken maar wie gaat dat ontwerpen, inrichten en vooral beheren? Is de afdeling BOR hierbij betrokken ?

*Gemeente: Gemeente is eigenaar terrein, en stuurt op opwaardering bedrijfsgebouwen en openbare ruimte.*

blz. 37 De Boschveldtuin komt weliswaar terug maar wordt qua omvang wel kleiner. Een basisinrichting met omzoming, water, elektra en goede grond en voorzieningen ter voorkoming van vandalisme is een vereiste waarbij de kerngroep graag wil meedenken met de gemeente evenals over de planning van de verhuizing.

Er wordt geen enkele aandacht besteed aan ecologie en water in dit gedeelte over de inrichting van de openbare ruimte, dat dient alsnog een belangrijke plek te krijgen in het ontwerp; het gaat niet alleen over bomen, gras en bestrating.

*Gemeente: Het RFK gaat in op onderdeel water. De uitwerking van de openbare ruimte vindt in overleg plaats.*

blz. 38 Ontsluiting 2 blokken Marconistraat en nieuwbouw Edisonstraat vergt aandacht. Hetzelfde geldt voor parkeren ter hoogte Lorentzstraat die zich niet verhoudt met langzaam verkeer route.

blz. 39 EKP-terrein, Parallelweg en Brabanthallen dienen bij de parkeerbalans betrokken te worden. Hierbij betrekken het huidige gebruik van het parkeerterrein Afvalstoffendienst en van het parkeerterrein van Overpad. Beiden worden druk gratis gebruikt.

Dat die parkeermeting van december 2011 iets zegt over de huidige situatie is klinkklare onzin. Deze is gehouden in een beperkt deel van Boschveld (waar op dat moment nog geen gereguleerd parkeren was). Dat is nu ingevoerd. De situatie is nu heel anders, omdat de vreemdparkerders verdwenen zijn behalve dan als er veel werkluï voor onderhoud, sloop enz. in de wijk zijn.

*Gemeente: Volstaan wordt met een procesaanpak voor het deelgebied Parallelweg. Er is een nieuw parkeeronderzoek gehouden. De tekst van het RFK is hierop aangepast.*

blz. 40/41/42: er worden allemaal verschillende normen per functie gehanteerd en ook verschillende aanwezigheidspercentages die niet aansluiten bij de functie; dit gegoochel met cijfers doet vermoeden dat er veel teveel parkeerplaatsen berekend worden met alle ruimtebeslag voor de openbare ruimte van dien; voor CPO en BBS kom je zo bv. op erg onrealistisch hoge aantallen; de getallen voor fietsen slaan helemaal nergens op; de term "om specifieke redenen komen parkeerplaatsen in de openbare ruimte" komt erg vaag over.

Ook moet rekening gehouden worden met specifieke veranderingen. Zo klopt de parkeerbalans van de nieuwbouw Signatuur al niet meer omdat bij het ontwerp er geen rekening gehouden is met het ophalen van de inpandige containers bij de flat en met de later aangebrachte plekken voor invaliden en dokterspost. Bovendien zijn er meerdere auto's per gezin. Het gevolg is dat de verhogingen in de Voltastraat , waar men niet mag parkeren, vol staan met auto's en ook de oneven kant van de Kamerlingh Onnesstraat wordt door huurders/eigenaren Signatuur voor parkeren gebruikt terwijl het ontwerp van vlek 18 daar de bestaande parkeerplaatsen weg haalt. Als alle koopwoningen in Signatuur zouden bewoond zijn, ligt het voor de hand dat de parkeerdruk van dit complex naar elders toeneemt.

Het is onduidelijk welk parkeerregime gaat gelden na de aanleg van de Paardskerkhofweg. Geheel Paardskerkhofweg gereguleerd bewoners parkeren terwijl alleen Paardskerkhofweg 8 bewoond wordt?

*Gemeente: De parkeerbalans is toegelicht in overleggen van november 2015 en februari 2016. Het RFK is aangevuld met een nieuwe afbeelding en aangepast tekst over deze parkeerbalans.*

Blz. 42 Een parkeertekort bij de bedrijven kunnen ze op eigen terrein oplossen en hoort niet thuis in een stuk over het Hart van Boschveld (want ligt niet in het projectgebied).

*Gemeente: De tekst van het RFK over de procesaanpak van dit gebied dat inderdaad buiten het projectgebied ligt, is aangepast.*

Op P3 en P4 is veel plek en de verhuur van P1 en P2 kan ook eens tegen het licht worden gehouden nu de gemeente in Boschveld de woon- en leefkwaliteit wil verbeteren. Minstens moeten die plekken inwisselbaar zijn. Dat geldt ook voor de praktisch ongebruikte P317 parkeerplaatsen bij Parallelweg 52-56.

Blz. 43 De conclusie dat binnen elk deelgebied in Boschveld in de toekomst gezorgd wordt voor een sluitende parkeerbalans is een illusie , utopie. Dat redt je nooit in Wonen oost tenzij je alle bomen omkapt en alle speelplekken verwijderd en inruilt voor parkeerplaatsen.

Hetzelfde geldt voor het winkelcentrum maar daar is zo weinig ruimte voor groen en spelen dat je zelfs daarvoor huizen moet slopen om die sluitende parkeerbalans te krijgen. Hetzelfde geldt voor Wonen west zeker vanaf de Kamerlingh Onnesstraat. Als men dat wil bereiken had men gewoon die parkeergarage in eenvoudige uitvoering moeten bouwen zoals in de motie bij Boschveld Beweegt gevraagd.

*Gemeente: Uitgegaan wordt van de parkeernorm uit Nota parkeren 2003 bij nieuwe ontwikkelingen, niet bij bestaande situaties.*

De conclusie dat er geen doelgroepen parkeren in de wijk is vanwege gereguleerd (vergunning en betaald) parkeren vergt wel een straffe handhaving. Dat is nu precies waar het bij de gemeente aan ontbreekt en waardoor het oneigenlijk gebruik van de overvloed aan parkeerplaatsen in onze wijk nog altijd mogelijk blijft. Hier moet dus ook energie/geld/capaciteit op gezet worden.

*Gemeente: Voor kennisgeving aangenomen.*

blz. 44: Waarom is dit pas het laatste hoofdstuk en hangt het er als een soort verplicht aanhangsel aan het RFK? Het zou een ontwerputgangspunt moeten zijn en voorwaarden voor het plan! Zie kopje water en duurzaamheid.

*Gemeente: Gemeente verwijst naar commentaar hierboven. De plek in het verhaal zegt niets over het belang.*

Spoorlawaai wordt niet genoemd bij geluid;

*Gemeente: Het spoorweglawaai wordt wel benoemd.*

blz. 46: water dient als ontwerputgangspunt te worden meegenomen en niet als rest- en afvoerpost! Zie het kopje water en duurzaamheid

*Gemeente: Zie eerder genoemd standpunt.*